БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 255 (11241) | 1966 оной октябриин 28, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ОКТЯБРЯАР МАНДАҺАН ИЛАГДАШАГҮЙ ХҮСЭН

СССР-эй арадуудай бата нэгэдэл, аха дүүгэй хани барисаан хэтэ мүнхэдөө мандаг, һалбаран хүгжэг лэ!

АГУУЕХЭ Октябриин социалис революциин 49 жэлэй ойдо зарлагдаһан, КПСС-эй Центральна Комитедэй уряануудай нэгэниинь иигэжэ юрөөнэ.

Хуушан хархис байдалые һуурярнь шатааһан дүлэн соо-һоо, шэнэ сагые уряалһан «Аврорын» түүхэтэ дохёо доро шэн-гэдэжэ тараһан арад хоорондын хани барисаан манай Эхэ оро-ной дабагдашагүй хүсэн, мүнхэдөө залиршагүй зула болон ман-далжа ерээ.

Совет ороной арадууд хоорондын аха дүүгэй хани барисаан олон шанга шалгалтануудые дабажа гараа, ямаршье бэрхэшээл-дэ хамхэрхэгүй хэрэм болоо. Энэ хэрэмые алибаа дайсад мүргэжэ сухаря, арьяатан шүдэеэ түгдэ сохюулаа.

Социализм байгуулгын түрүүшын табан жэлнүүдэй барилга-нууд дээрэ, Эхэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай гал соо арад бүхэнэй түлөөлэгшэд совет хүн гэһэн гайхамшагта нэрые суур-жуулаа. Энэ нэрэ мүнөө дэлхэй дээрэ эгээл хүндэтэй, бүхы һайн һайхан, эрэлхэг зоримгой хэрэгүүдэй һүлдэ болоо.

Агууехэ ород арад түрүүтэй манай ороной бүхы арадуудай хуби заяаниинь һайхан даа. «...Совет гүрэн байгуулха хэрэгые эхилхэ, энээгээрээ бүхы дэлхэйн түүхын шэнэ үе эхилхэ, бүхы капиталис оронуудта дарлагдажа байһаншье һаа, хаа хаанагүй энэ ажабайдал тээшэ, буржуазие илаха тээшэ, пролетариадай диктатура тээшэ, хүн түрэлтэниие капиталай дарлалтаһаа, империалис дайнуудһаа мулталан сүлөөлхэ тээшэ дабшажа яба-жа шэнэ ангиин эзэрхэхэ үе эхилхэ зол жаргалай бидэндэ туда-ланань омогорхохо эрхэтэйбди, омогорхоношьебди» гэжэ Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн.

Энэ зол жаргалда совет бүхы арадуудтай хамта буряад арад хүртэлсэһэндээ баярлана. Манай арадай түүхэ, туйлаһан туйлал-нууд, мүнөөнэйнь байдал арадуудай хани барисаанай, харилсан туһалалсаһанай тодо гэршэ мүн.

Таби хүрэхэгүйхэн жэлнүүдэй хугасаа соо Буряад орон мү-нөө сагай эгээ түрүү арадуудтай адли экономикотой, соёл куль-туратай, эрдэм болбосоролтой республика болоо. Энээхэн саг соо манай арадай урагшаа дабшаһан алхамай хэмжээе тодоруулхын тула нэгэ сасуулал абая. Октябриин революциин урда тээ Буряад орондо хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй үндэһэн кадрнууд гэжэ үгы шахуу байһан. Теэд тиимэшье байха ёһотой байгаа. Юуб гэхэдэ, промышленность гэжэ байгаагүй, орон нютагай баялигууд улад-хаа туһагүй, газар доро, ой тайгада, уһа мүрэн соо хосоржо бай-һан. Мүнөө Буряадай автономито республика бүхы хүн зоной дунда хүдэлмэришэн ангиин хубяар эгээ түрүү индустриальна областьнуудтай адли болоо, хэдэн мянган тоотой үндэһэн кадр-нууд ургажа гараа. Энэ хадаа байгаалиин баялигуудые арад зо-ной аша туһада ашаглагдадаг болоһоной, завод, фабрикануудай тон олооро байгуулагдаһанай үрэ. Манай республикада хү-дэлмэришэн анги олон үндэһэ яһатанай эбтэй бүлэ мүн. Эдэнэй дунда Социалис Ажалай Геройнууд ород Милин, буряад Тучи-нов, ордентоной олонһоо татар Ахмидзянов, украин Бондарь бо-лон бусад үндэһэ яһатан,

Совет ороной арад бүхэн өөрынгөө амжалта туйлалтаар омо-горхоно. Зүгөөр энэ омогорхол хадаа гүнзэгы интернациональна шанартай. арад бүгэдын тэгшэ эрхые тэмдэглэһэн шэнжэтэй. Бу-ряадшье, яхадшье, мүн татар, мордвашье— үндэһэ яһатан бүхэн ами илалтамнай Коммунис партиин ленинскэ национальна по-литикын аша үрэ, ород арадай туһаламжын үрэ гэжэ гүнзэгы ойлгоно. Тиимэ хадаа үндэһэ яһа баримталха гү, али энэ талаар ямар ябадал гаргаха гээшэ совет хүнүүдые хамтаруулан нэгэд-хэһэн социалис үзэл сурталда эгээл харша хэрэг мүн.

Манай орондо—коммунизм байгуулжа байһан мүнөө үедэ арадууд хоорондын хани барисаан улам саашаа хүгжэжэ, тэдэ-нэй хани харилсааниинь бүри гүнзэгы боложо байна. Национальна харилсаануудай саашадаа һалбаран бадарха хэрэгтэ мүнөө хэрэгжэжэ байһан табан жэл угаа ехэ удхатай байха юм. 1966—1970 онуудта республика бүхэнэй экономико, соёл культура урагшаа шэнэ алхам хэхэ. Иимэ байһаниие шэнэ табан жэлэй түрүүшын юһэн һарын дүнгүүд гэршэлжэ үгэнэ. Бүхы орон доторнай энэ юһэн һара соо нёдондоной энэ үетэй сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй 8,3 процент ургаад бай-хада, Белоруссиин промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 14 процент, Грузиин—14 процент, Литовско ССР-эй—12 процент, Киргизэй—15 процент гэхэ мэтээр ургаад байна. Табан жэл соо мүн бүхы автономито республиканууд, тэрэ тоодо Буряадай республикын промышленность тон түргөөр ургахаар хараалагдана. Юһэн һарын турша соо манай республикада промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 13 процентээр ургаа гэхэ гү, али бүхэсоюзна хэмжээнһээ 5 шахуу процент дээшээ байна. Энэ хадаа Коммунис партиимнай арад бүгэдын хүгжэлтэдэ тусгаар анхаралаа табидагшье, табиһаар байһаниинь тодоруулна.

Партиин, совет засагай иимэ анхаралда хүртэлсэжэ байһан арад бүхэн, тэрэнэй түлөөлэгшэ бүхэн ямаршье ажалтай байгаа һаа, энэ анхарал, энэ оролдолгые ходоодоо мэдэржэ ябаха уялга-тай. Эгээл тиимэһээ арад бүгэдын омогорхол бадаруулха, интернационализмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ оюун сэдьхэлэй хүдэлмэри ябуулхадаа, парти болбол ямаршье яһанай совет хүн бүхэниие Эхэ орондоо үнэн сэхэ, оронойнгоо ёһото эзэн бай-хын мэдэрэлээр, республика бүхэнэй экономико, соёл болбосоролой саашанхи хүгжэлтэдэ зориһон оролдолгоор нэбтэрүүлэн хү-мүүжүүлнэ.

Гэхэтэй хамта социалис Эхэ орондоо шударгуу, үнэн, дура-тай байха, өөрынгөө үндэһэ яһатанай амжалтада омогорхон ураг-шаа зорихо ябадал хадаа бусад арадуудта, тэдэнэй хуби заяанда дорэлхэхэ гү, али баһан доромжолхо ябадалтай эбсэшэгүй юм гэжэ Коммунис парти ходоодоо заана. Иимэ гүнзэгы мэдэрэлээр, интернациональна удхаар манай бүхы хэрэгнай нэбтэрэн баялиг болохой. Иимэл гүнзэгы мэдэрэлээр партиин Центральна Комитедэй Октябриин революциин 49 жэлэй ойн урда тээ дэлхэйн арадуудта хандаһан уряа бүхэниинь нэбтэрэнхэй. Энэ гүнзэгы мэдэрэлэй эшэ үндэһэниинь марксизм-ленинизм, арад бүхэнэй эгээ ойлгосотой, эгээ хүндэтэй һургаал мүн.

Хамагые илагша. хэтэдээ мүнхэ революционно һургаал — марксизм-ленинизм мандаха болтогой!

Коммунизм шэн зоригтойгоор байгуулагша, дэлхэй дээрэхи бүхы хүнүүдэй сүлөөтэ байдалай, амгалан тайбан, зол жаргалтай байхын түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ — агууехэ совет арадта алдар соло!

СОВЕТ-ВЬЕТНАМ ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

...АРЫ. (Туркмениин ССР). Энд совет-вьетнам хани барисаанай митинг болобо. Кара-Кумай каналай барилга хэжэ байһан олон мянган хүдэлмэришэдэй үмэнэһөө бетонщик Аман Чарыев аха дүү вьетнам арадай тэмсэлтэй совет хүнүүд сэдьхэлээ нэгэдэжэ байһан тухай мэдүүлбэ.

Вьетнамай Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн Нгуен Ван Кинь, Урда Вьетнамай сүлөөлгын национальна фронтһоо СССР-тэхи саг үргэлжын түлөөлэлгын зургаание толгойлогшо Данг Хуанг Минь гэгшэдэй хэлэһэн үгые митингдэ хабаадагшад хани халуунаар угтаба. Оронойнгоо хойто, мүн урдашье зүгтэ США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгатай вьетнамецуудай тэмсэл хэжэ байһан тухай хөөрэһэн, патриодуудай илалта туйлатараа интервентнүүдтэй тэмсэл хэхэ байһан тушаа тэдэнэр мэдүүлһэн байна.

СОВЕТ ЗАСАГАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ДЭМЖЭНЭБДИ, ҺАЙШААНАБДИ, МҮРЫСЭЕБДИ

Мухар-Шэбэрэй Суулгын совхозой хүдэлмэришэдэй социалис уялга

Уржадэр совхозой түб тосхондо 150 гаран эдэбхитэд сугларжа, энэ уялгые хайшан гээд амжалтатайгаар бэелүүлхэб гэжэ зубшэн хэлсээ, бүхы арга боломжонуудаа хаража үзөөд, нэгэн дуугаар баталан абаа.

АГУУЕХЭ Октябриин табин жэлэй алдарта ойн жэл — 1967 он дүтэлжэ байна. Совет оронноймнай хүн бүхэн энэ жэлые ямар амжалта, бэлэгээр угтахаб гэһэн хүсэл эрмэлзэлгээр эзэлэгдэнхэй. Түрүү колхоз, совхозууд мүнөөнһөө өөһэдынгөө урдахи хараа түсэбүүдые тодорхойлжо, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, алдарта ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсана.

Манайшье совхозойхид хүдөө ажахые саашадань улам аша үрэ ехэтэйгээр хүгжөөхын түлөө дэлгэрһэн энэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ баһал оролсохо гэжэ шиидээ. Тиигээд ерэхэ 1967 ондо шэнэ амжалта туйлахын түлөө республика доторoo социалис мүрысөө дэлгэрүүлээ гэһэн манай Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой, мүн Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшад, малшадай үүсхэлые һайшаан дэмжээд, уряаень хүндэтэйгөөр хүлеэн абанабди.

Манай Суулгын совхоз нилээд томо, олоншье һалабаритай ажахы. Бүхыдөө 48 мянган га эдлүүриин, тэрэ тоодо 19,8 мянга гаран гектар тарянанай газартай. Совхоздо 4846 толгой эбэртэ бодо мал, 33 мянга үлүүтэй хонин һүрэг, 2800 гахай, 600 адуу морид, 7 мянга гаран шубууд үсхэбэрилэгдэнэ.

1961 ондо совхознай бүхыдөө 35 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулһан байбал, 1963 ондо 150 мянган түхэриг, 1964 ондо 90 мянган түхэригэй ашаг олзотой гараа. Байгша ондошье 150 мянган түхэригһөө доошо бэшэ сэбэр олзо абтаха байха. Энэмнай хүдөө ажахыда экономическа урмашуулгын, түсэблэлтын шэнэ гурим нэбтэрүүлхэ тухай КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай мартын Пленумэй абаһан шиидхэбэринүүдэй аша үрэ мүн гээшэ.

Табан жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлдэ совхоз баһал зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ороһото болон бобово ургамалнуудые тариһан бүхы 11 мянга гаран га таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12,2 центнер, тэрэ тоодо 12,5 центнер шэниисын ургаса абтаа. Энээнэй ашаар ажахымнай гүрэндөө 48,4 мянган центнер таряа худалдажа, түсэбөө хэдэ дахин үлүүлэн дүүргээ, мүн ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ хаагаад, адууһа малдаа эдюулхээр нилээд ехэ таряа талханай зүйл таһалжа үгэһэн байна.

Совхоз гүрэндэ һү, мяха болон мал ажалай бусад продуктнуудые худалдаха юһэ һарынгаа түсэб баһал үлүүлэн дүүргээ.

Бүхы ургамалнуудай үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө ажахын тоосоондо ороһон тракторна бригаданууд эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Тэдэнэр газарайнгаа ёһотойл эзэд болоо. Хабарай тарилга, ургаса хуряалгыншье үедэ олонхи механизаторнууд эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулаа. Тэдэнэй дундаһаа трактористнар А. Шайдуров, Р. Очиров, В. Петров, В. Нимаев болон бусадай нэрые магтан дурданабди. Мүн комбайнернууд Ц. Буянтуев, В. Шайдуров, М. Козлов болон бусад баһал ажахымнай омогорхол болонхой. Таряа хуряалгын үедэ шалгараһан автомашинын жолоошод Г. Карпухов, П. Ведерников, П. Лощенков, бусадые нэрлэнгүй аргагүй.

Энэ жэлэй дүн согсолжо, саашанхи зорилгонуудаа хараалжа байхадаа, бидэнэр бии байһан дутагдалнуудаа усадхаха, мүн ажахынгаа үйлэдбэриие улам һайжаруулха арга боломжонуудые бэдэрнэбди. Сэхыень хэлэхэдэ, үшөө хүсэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Илангаяа түрүүшүүлэймнай туйлаһан үрэ дүн бүхы хүдэлмэришэдэйхиһөө һураггүй дээшээ байна. Жэшээлхэдэ, совхозой нэгэдэхи, наймадахи бригадануудай га бүриһөө 14—15 центнер ургаса абахада, хажуудахи хүршэ бригадануудынь 10—12 центнер таряа га бүриһөө абана. Түрүү хонишодой зуун эхэ хонин бүриһөө 90, бүри дээшэшье хурьга түлжүүлхэдэ, совхознай бүхы дээрээ зуун хониноо оройдоол 73,5 хурьга абана. Тэрэшэлэн эрхим һаалишадай үнеэн бүриһөө жэлдээ 1900—2000 литр һү һаахадань, совхоздо үнеэн бүриһөө 1400 литр һүн абтана. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, түрүүшүүлэйнгээ туйлалтануудые олоной шадабари болгохо, бүхы дээрээ һайн үрэ дүн туйлаха гээшэ мүнөө үеын эгээл шухала зорилго болоно. Тиигэбэл эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүри элбэг дэлбэгээр үйлэдбэрилхэ аргатай болохобди.

Алдарта һайндэрые ажалай бэлэгтэй, амжалта түгэлдэрөөр угтахын түлөө эрмэлзэжэ, энэ мүрысөөндэ оролсоходоо, манай совхозойхид ерэхэ 1967 ондо иимэ үрэ дүн туйлахабди гэжэ социалис уялга бэедээ абана.

ТАРЯАН АЖАЛААР

БҮХЫ ТАРЯАЛАНГАЙ ургасые эрид дээшэлүүлхын тула гансахан байгаали, сагай уларилда найдаад һуухагүйбди. Тиимэһээ ерэхэ жэлдэ сабшалан, таряаландаа 22 мянган тонно, тэрэ тоодо гансахан таряалан дээрэ 12 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаха. Хабарай тарилгын эхилтэр 460 тонно минеральна үтэгжүүлгэ, тэрэ тоодо 200 тонно аммиагтай уһа зөөжэ бэлдэхэбди.

Ороһото ургамалнуудай тарилгые гол түлэб эрхим дээдэ репродукциин һайн, сортовой үрэһөөр тарихабди. Бүхы 11 мянган га таряагаа хүдэлмэриин 12—15 хоног соо, агротехникын заабариие наринаар сахин тарижа дүүргэхэбди. Кукуруза, хартаабха гэхэ мэтэ ургамалнуудые баһал агротехническэ бүхы эрилтын ёһоор, оролдосотой наринаар тариха, харууһалхабди.

Тиигэжэ бүхы таряалангай га бүриһөө дунда зэргээр 10,7 центнер ургаса, тэрэ тоодо 11 центнер шэниисэ хуряаха зорилго табигдана. Хамта 118 мянган центнер таряа хуряажа, Эхэ орондоо 30 мянган центнерһээ бага бэшэ ороһо худалдахабди. Хартаабха, овощой бараг һайн ургаса ургуулжа, хамта 1000 тонно хартаабха, 1500 центнер овощ суглуулаад, гүрэндөө элбэгээр худалдахабди.

Адууһа малаа үбһэ тэжээлээр бардам һайнаар хангадаг болохо хэрэгтэ баһал ехэ анхарал хандуулагдана. Бүхы 3400 га сабшалангаа эзэн ёһоор уһалжа, үтэгжүүлжэ, гектар бүриһөө дунда зэргээр 11,6 центнер, тэрэ тоодо уһалагдадаг газарһаа 15 центнер үбһэ хуряахабди. Сабшалангаа эзэн ёһоор эдлэдэг болохын тула тэрэнээ тусхай звенонуудта даалгажа, бүхы хэрэгтэй машина, техникэ, зэмсэгүүдээр хангахабди. Сабшалан һайжаруулха, үрэжэлтэй баян болгохо тушаа ехэ ажал хэгдэхэ юм. 200 гектарта га бүриин 60 тонно хүрэтэр шэбхэ гаргажа, тусгаар үтэг болгохобди. Нуга сабшалан сэбэрлэхэ хүдэлмэри майн 15 болотор дүүргэгдэхэ, уһалагдадаг сабшалан гурба дахин уһалагдаха байна. Сабшалан хабартаа малда гэшхүүлхэгүйн тула оролдохобди.

Энэ жэлэй эсэс болотор бүхы газарайнгаа хубаарилгые хуу тодорхойлжо дүүргэхэбди. Ерэхэ жэлһээ ороһото болон тэжээлэй ургамалнуудай шэнэ зүб севооборот нэбтэрүүлжэ захалхамнай. Һалхи, уһанһаа боложо, газарай хүрьһэнэй гэмтэдэг ябадалтай тэмсэхэбди.

МАЛ АЖАЛААР

АЖАХЫНГАА гол баялиг болохо хонин һүрэгые олошоруулжа, 31 мянганда хүргэхэбди. Тэрэ тоодо 16,5 мянган эхэ хонидтой болохо зорилготойбди. Бүхы хонин һүрэгэймнай 95 процентнь нарин, нарибтар нооһотой болохо юм. Ерэхэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ, хонин бүхэнһөө 2,8 килограмм нооһо хайшалхабди. Тиигэжэ гүрэндэ 900 центнер нооһо худалдаад, түсэбһөө гадуур (тоосооной шэгнүүрээр) 600 центнер нооһо үгэхэбди. Хурьгадаа тус тустань 22—25 килограмм шэгнүүртэй болгожо эхэһээнь һалгаахабди. Ерэхэ жэлдэ Эхэ орондоо 3520 центнер тарган хонинной мяха худалдахабди.

1967 оной һүүлдэ эбэртэ бодо малаа 4500 толгойдо хүргэжэ, 1500 үнеэдтэй байха, зуун үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 90 тугал абтаха, үнеэн бүриһөө 1600 литр һүн һаагдаха байна. 21 мянган центнер түсэбэй орондо гүрэндөө 23 мянган центнер һү худалдахабди. Гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид декабриин 25-да дүүргэхэбди. Үхэр малай шэгнүүр ехээр нэмээхэ, илангаяа үбэлдөө буруу, хашараг бүхэнэй шэгнүүр сүүдхын 600 грамм, шахамалнуудай шэгнүүр —900 граммаар нэмээхэ зорилго табигдана. Совхоз ерэхэ жэлдэ хамта 9100 центнер мяха абажа, гүрэндэ түсэбөөр хараалагдаһан 8 мянган центнерэй орондо 8900 центнер мяхан худалдагдаха. Гүрдэндэ мяха худалдаха түсэбөө болзорһоо урид ноябриин 7-до дүүргэхэбди. Нэгэшье үнеэ һубайруулангүй, искусственна үрэжүүлгын пунктнуудай ажал гуримтай һайнаар эмхидхэхэбди. Шэнэ жэлдэ гахайнуудаа улам олошоруулжа, 2500 толгой болгохо, эхэ гахайнуудаа 500 толгойдо хүргэхэбди. 1967 ондо бүхыдөө 2 мянган центнер гахайн тарган мяха гүрэндөө үгэхэбди. Мүн энэ үедэ Эхэ орондоо 500 мянган үндэгэ худалдажа, түсэбһөө гадуур 100 мянган үндэгэ үгэхэбди.

БАРИЛГА, ОНЬҺОЖОРУУЛГЫН ТАЛААР

ЕРЭХЭ ЖЭЛДЭ таряалан, сабшалан дээрэхи бүхы хүдэлмэриие таатай болзорто, һайн шанартайгаар дүүргэхын тула техникээ эрхимээр заһабарилхабди. 1967 оной январиин нэгэн болотор бүхы тракторнуудай 40 процентыень, бусад машина, зэмсэгүүдэй олонхиень заһабарилха зорилго табигдана. Мартын 10 болотор бүхы техникэ түгэс бэлэн болоод байха. Ерэхэ жэлдэ механизаторнуудые олоор һургахабди.

Бүхы машина, техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, «ДТ-54» трактораар жэл соо 1600 га, «МТЗ» трактораар —800 га зөөлэн хахалалга хэхэ. Техническэ харууһа зүбөөр хэжэ, трактор, машина бүхэниие эзэн ёһоор ашаглажа, ехэ заһабарилгагүйгөөр удаан хүдэлгэхэ, ехэ ажал бүтээхэ, тэрэнһээ запасной часть, хэрэгсэл 5 процент хүрэтэр алмахабди гэжэ механизаторнууд мэдүүлнэ.

Байгша оной дүүрэтэр, ерэхэ жэлдэшье совхозоймнай барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ. Тугалай хоёр байра, хонидой табан хашаа бариха, гахайн болон һүнэй фермэнүүдтэ тэжээлэй цехүүдые түхеэрхэбди. Мүн эхэ гахайн байра, тус тустаа 500 тонныи хоёр таряанай склад барихабди. Суулга тосхондо 400 хүнэй һууритай, Подлопатки тосхондо 200 хүнэй һууритай клубууд баригдаха. Тосхон, һуурин бүхэнөө телефонтой болгожо, тэндэ байрын олон гэрнүүдые шэнээр барихабди. Табин жэлэй ой болотор бүхы үйлсэ, гудамжануудаа ногооруулха, модо, сэсэг набша олоор һуулгахабди. Айл бүхэнэй гэр байра, хашаа хорёо шэнэлжэ, болбосон түхэлтэй болгохо, гоёохобди. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда унаһан баатарлиг хүбүүлэйнтээ дурасхаалда тосхон бүхэндөө хүшөө-памятник табихабди, мүн тэндэ спортын талмай, стадион түхеэрхэбди.

Эдэ бүгэдэ олон тоонууд, уялгануудnай миил таамагаар абтажа хэлэгдээгүй. Бүхы арга боломжонуудһаамнай үндэһэлэгдэжэ, булта эршэмтэй һайнаар, эмхитэй, эдэбхитэйгээр хүдэлөөд байбалнай, заабол дүүргэгдэхээр, хүсэндөө хүргэгдэхөөр зорилго байна.

Мүрысөөл бултадаа нүхэдүүд!

Совхозой бүхы ажалшад, малшадай даалгабаряар:
Л. ЦЫРЕНОВ, Суулгын совхозой директор; **И. КРУПЕННИКОВ**, парткомой секретарь; **П. ЦЫБИКДОРЖИЕВ**, хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ; **В. ФЕДОТОВ**, главна зоотехник; **Д. ТУЧИНОВ**, главна агроном; **И. КОЗЛОВ**, главна инженер; **Д. ЦЫБИКЖАПОВ**, **Б-Д. НОРБОЕВ**, ахалагша хонишод; **Ч. ЭРДЫНЕЕВА**, **Ц-Д. УЛЗЫТУЕВА**, һаалишад; **Г. ПЕТРОВ**, **Ц. БУЯНТУЕВ**, **В. ШАЙДУРОВ**, механизаторнууд; **С. КУШНАРЕВ**, **Ж. ДАРМАЕВ**, тракторна бригадын бригадирнар; **Д. ДЫМБРЫЛОВ**, **В. ГРИГОРЬЕВА**, фермые даагшанар; **В. ИВАНОВ**, **В. ФОКИН**, отделениие эрхилэгшэд.

МОСКВАҺАА

А. Н. Косыгин Мароккын корольтой хөөрэлдэбэ

Октябриин 26-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Кремль соо Мароккын король Хасан II гэдэгтэй уулзажа, хани халуунаар хөөрэлдэбэ.

(ТАСС).

ГДР-эй Арадай палатын делегаци Москва ерэбэ

МОСКВА, октябриин 26. (ТАСС). Германиин Демократическа Республикын Арадай палатын делегаци мүнөөдэр Москва ерэбэ. ГДР-эй Арадай палатын түрүүлэгшэ, Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшын орлогшо Иоганнес Дикман делегациие толгойлно.

Эхэ орондоо— элбэг таряа

Эрхүүгэй областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ ороһо таряа худалдаха түсэбөө дүүргэбэ.

Тушаан абалгын пунктнуудта 498 мянган тонно таряан тушаагдаа. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

Профсоюзуудай органуудай тоосоон болон һунгалта

Түлөөлэлгын болзорой дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, профсоюзуудай органуудай тоосоон болон һунгалта 1967 ондо үнгэргэхэ тухай тогтоол ВЦСПС-эй Президиум баталан абаба.

Предприяти, барилгын организацинуудай, колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай профсоюзуудай гэшүүдэй тоосоото һунгалтын суглаан ба конференцинүүдые ерэхэ жэлэй январь, февраль соо үнгэргэхэ гэжэ хараалагдаба. Профсоюзуудай районно, городской конференцинүүд март һарада үнгэргэгдэхэ. Апрель, май һаранууута областной, хизаарай ба республиканска конференцинүүд болохо. Профессиональна союзуудай съезднүүд, союзна республикануудай профсоюзуудай съезднүүд, союз хоорондын областной ба хизаарай конференцинүүд август—ноябрь соо үнгэргэгдэхэ байна.

Олохон профсоюзуудай органуудай составые үргэдхэхэ, профсоюзуудай съезд болон конференцинүүдэй делегадуудай тоо олошоруулхые ВЦСПС-эй Президиум дурадхаа.

Москва.

(ТАСС).

Руставелиин нэрэмжэтэ шангай шэнэ лауреадууд

Агууехэ поэдэй түрэһөөр 800 жэлэй ойн түйсэһэнтэй дашарамдуулан, Шота Руставелиин нэрэмжэтэ шангай талаар Грузиин республиканска комитет «Барасай арһа хэдэрһэн баатар» гэһэн поэмые украин хэлэн дээрэ оршуулһанайнь түлөө поэт Николай Платонович Бажанда, Грузи тухай шүлэгэйнь түлөө поэт Николай Семенович Тихонрвтэ энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

(ТАСС).

Шэнэ самолёт ниидэжэ эхилбэ

Аэрофлодой «ИЛ-62» маркын шэнэ самолёт түрүүшынгээ рейс хэбэ. Кораблиин командир, лётчик-туршагша, Социалис Ажалай Герой Б. Анопов.

Машинын салон соо 186 зөөлэн креслэ. Пассажирнуудта аятай зохид байхын тула конструкторнууд ехэ оролдолго гаргана.

Туршалгын ниилэлгэ 3,5 час тухай үргэлжэлөө. Энэ үе соо «ИЛ-62» самолёт Москваһаа Новосибирск хүрэхэ зэргын зайда ниидээ.

(ТАСС).

ФОТОРЕПОРТАЖ

ФЕРМЭ ДЭЭРЭ ОДОН ЯЛАРБА

Саяан уулын хормойдо оршодог ...һархайн һаалиин фермынхид ...жалгаеэ түгэс бэлэдхэлтэйгээр ...жа, Агууехэ Октябриин социалис революциин 49 жэлэй ойн ...алэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ ...түүшын амжалта туйлаа. Октябриин 25-да тэдэнэр гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэб дүүргэжэ, фермэ дээрэнь Улаан одон яларба. **(1-дэхи зураг).**

Фермын түрүү һаалишад Цырен-Дулма Бодеева энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һаагаа. Жэл соо һү һааха социалис уялгань 1240 литр байһан. Мүн даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һааһан дуршэл ехэтэй һаалишан Дарья Жамбаловна Дарбалаева эрхимлэжэ ябана. **(2-дохи зураг).** Жэлэй һүүл болотор тэдэнэр түсэбһөө гадуур 500 центнер һү худалдаха хүсэлтэй.







Малайнь байра үбэлжэлгэдэ бэлэн болгогдоо. Тэндэ ариг сэбэр сахиха, тэжээл бүйлүүлхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Байрань халуун уһаар дулаасуулагдана, досоогоо һаруулхан, уужам.

Адууһа малынь үбһэ тэжээлээр бардам хангагданхай. Нёдондо жэлэйхиһээ байгша ондо 600 тонно силос ехээр дарагдажа, 1200 центнер обёосой һолоомо, 315 центнер үбһэ болон витаминтай тэжээл бэлдэгдэнхэй **(3-дахи зураг дээрэ силосэй ногооe һолоомоор хушажа байна).**

Мал адуулагшадшье амжалтатай. Энэ фермын малшад: коммунист Цырен Ошорович Анчиков болон Дарма Ринчинович Банчиков гэгшэд 165 үхэр зунай, намарай һарануудта һайса таргалуулжа шадаа. Энэ үедэ тэдэнэр үхэрнүүдэйнгээ шэгнүүрые сүүдхэдэ 1040 грамм нэмэлдүүлнэ. Түсэбынь 840 грамм. Дуршэл ехэтэй эдэ малшад һүрэгөө үзүүр һайн ногоотой газарта бэлшээнэ.

Үхэр малай дулаанаар үбэлжэхэ байрые дархашуул зохидоор бэлдээ. Пенсидэ гараһан коммунист дархан Арилжин Цыренович Дагуев, пенсионер Доржо Нархаев гэгшэд мүнөө 150 тугалай байха шэнэ байра дүүргэхэеэ байна.

Һаалишад, малшадай ажалынь урагшатай. Тэдэнэр өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Эндэнь гоёор шэмэглэһэн улаан булан бии. Һаалишадай хүдэлмэриин дүн саг үргэлжэ гаргажа, улаан булангай ханада үлгэдэг заншалтай. Мүн эндэнь газетэнүүд, журналнууд ходо байдаг:

«Восточные Саяны» колхозой энэ фермэ Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн баярай мүрысөөндэ ороходоо бэлдэнэ. Колхозой бэрхэ малшад хоорондоо мүрысэхэ байжа мүрысэнэ юм.

П. БУРМАКИН.
Авторай фотонууд.
Түнхэн.

Партийна тоосоото һунгалтын

суглаанһаа ажаглалта

УНЖАГАЙРУУЛХААР БЭШЭ

Партбюрогой секретарь тоосоото элидхэл соогоо дан үлүүсэ олоор тоо, баримтануудые дурдана хаш гэжэ һанамаар һэн. Совхозой управлениин партийна эхин организацида эдэ тоонууд ямар хабаатай юм гэлдэхэшье хүн байжа магад. Үнэхөөрөөшье, управлениин партийна организациин эрхэ байдал отделениинхитэй адли гэжэ яажа болохоб. Эндэмнай совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, бусад алба хаагшад гол түлэб хүдэлдэг, харин отделениин коммунистнууд сэхэ үйлэдбэри дээрэ ажаллажа ябадаг шуу.

Үйлэдбэриин үрэ дүн харуулһан олон тоонуудые элидхэлшын дурдажа ороходо зарим нэгэн түрүүшээр һанаа зоборитойгоор эбһээлжэ, хашарһан янза үзүүлжэ һуугаа бэлэй. Тэд совхозой бүхы үйлэдбэриие, тэрэнэй али олон һалбари болон участогуудые хэн хүтэлбэрилнэб? Совхозой экономикын мүнөөнэй байдал тушаа управлениин партийна организациин бүридэлдэ ородог коммунистнууд харюусалгатай гү, али үгы гү, гэһэн асуудалай табигдахада суглаанда һуугшад «энэмнай нээрээ хайшаахан юумэб даа» гэжэ бодолгодо абтаһаншуу болоодхино.

Тоосоото элидхэл соо оруулагдаһан нэгэ хэдэн тоонуудые эндэ дурдамаар. Түсэбэй ёһоор центнер һүнэй өөрынь үнэ 16 түхэриг 26 мүнгэтэ байха аад, харин нэгэ түхэриг 13 мүнгөөр хүндэршэбэ. Абтаһан үхэрэй мяхан нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, мүнөө 59 түхэриг 11 мүнгөөр үнэтэй болобо. Гахайн мяханай өөрынь үнэ түсэбөө гурба дахин (67 түхэриг 96 мүнгэнэй орондо 213 түхэриг 96 мүнгэн) эбхэбэ.

Үшөө нэгэ асуудалда анхарал табимаар. Нэгэ центнер мяха абахын тула гаргашалагдаһан хүнэй хүсэнэй сэн нёдондо 2 түхэриг 15 мүнгэтэ байгаа һаа, мүнөө тэрэнь 2 түхэриг 40 мүнгэндэ хүрөө. Гахайн центнер мяханда—урданайхида орходоо 4 түхэриг 37 мүнгэ үлүү ехээр гаргашалагдаба. Ихэлээ үйлэдбэрилэгдэһэн мяхан алтанай тэнтэй үнэ сэнгээр хүндэ продукци болоод байна бшуу.

Теэд энэ ушар Хурамхаанай совхозой управлениин партийна организациин коммунистнуудта хабаатай юм гү, али үгы гү гэһэн асуудал гараагүйдөө арганьгүй. Тиигээдшье Хурамхаанай совхоз хадаа тогтоһон сагһаа хойшо иимэрхүү байдалтай, нэгэтэшье олзо доходтойгоор ажахынгаа жэл дүүргэжэ шадаагүй юм. Абаһан бүхы продукциһаа оруулһан оршонь тэрэниие үйлэдбэрилтэдэ гаргашалһан мүнгэ зөөриие харюулдаггүй бшуу. Сэхынь хэлэхэдэ, энэ ехэ дутагдал хүтэлбэрилгэһөө, үйлэдбэриин бүхы хэрэгые эмхидхэлгэһээ ушгитай гэжэ тэмдэглэмээр. Тэрэ бүхы хүтэлбэринь, эмхидхэхы хүсэниинь энэл совхозой управлениидэ оршодог бэшэ аал? Дирекциин, парткомой, рабочкомой хүтэлбэрилэгшэд, ахалагша мэргэжэлтэд, тоо бүридхэл эрхилдэг улад, экономистнууд—эдэ бүгэдэн хүдөө ажахын продукциие үнэ сэн хямдатайгаар үйлэдбэрилхын түлэдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ, мэргэжэл шадабаряа гаргаха уялгатай тушаалтад. Эдэнэр үйлэдбэриин экономикые зүбөөр эрхилхэ хэрэгтэ совхозой дунда зиндаатай тушаалтадые һунгаха, али бүхы оршо, гаршые тооложо шададаг болохоор хүмүүжүүлхэ эрилтэтэйударидахы хүсэн шуу.

Гэн гэтэр бригадирнууд, отделениие эрхилэгшэд, малшад, механизаторнуудшье хадаа шадал зэргээрээ хэхэ юумэнэйнгээ, абаһан зүйлнүүдэйнгээ оршо, гаршые тоолохо, шэнжэлхэ, ямар байдалтай байһанаа тодоор хэлэхэ хүсэд шадабаритай болоодүй байһаар ха юм. Ажахын үйлэдбэриин экономикые шэнжэлхэ хүдэлмэриие совхозой түсэблэлгэ-экономикын таһагаархин хэдэг ааб даа. Согсолһон юумэнүүдээ бригадирнуудта, отделениие даагшадта эльгээгээ болодог. Теэд экономикын гол зүйлнүүдые мэдэхэгүй хүнүүд тэрэниие нь харахадаа юушье ойлгохогүй байдаг. Яахадаа, һү, мяха болон бусад продуктнуудай иимэ үнэтэй болоноб гэжэ тобшолол хэжэ бирадаггүй.

Мүнгэ зөөридэ гамтайгаар хандадаг, арьбалдаг хүнүүдые хэн һургаха байгааб? Совхозой хүтэлбэрилэгшэд! Эдэнэй олонхинь коммунистнууд. Эдэ бүгэдөөрэн управлениин партийна организациин бүридэлдэ ороно гээд дахинаа дабтая. Тиимэл һэн туладань партбюрогой секретарь нүхэр Родионов тоосоото элидхэл соогоо экономическа үрэ дүнгүүдые олоор харуулһаниинь тон зүб.

Экономическа хүдэлмэриие совхоз дотороо һайжаруулха хэрэгтэ тус партбюро анхаралаа табяагүй гэлтэй бэшэ. Үшөө байгша оной февраль һарада энэ асуудал хамтын суглаан дээрэ табигдаһан, тодорхой тогтоол абтаһаншье байгаа. Харин тэрэ хэрэгынь саарһан дээрээ үлөө. Энэ хүдэлмэриин һайжарһаншье юумэнь мүнөө болотороо үгы. Тэрэнэйл гэмээр совхозой үйлэдбэриин экономическа үрэ дүн үнөөхил хуушанайхяараал байһаар.

Эгээл иимэ ушарһаа уламжалан, тус организациин тоосоото һунгалтын суглаан өөрынгөө гол шэглэлые энэ шухала асуудалда зорюулһаниинь һайшаалтай. Тобшолхо юумэн юуб гэхэдэ, бултаараа зүбшэһэн энэ хэрэгээ саарһан дээрэ баһал урданайхидаал үлөөжэрхихэгүй бээ гэжэ найдагдана. Саашадаа тэбшэжэ байханьшье бэрхэтэй. Үйлэдбэриин экономикодо һайн хубилалта болоногүй ха юм.

Р. БУДАЕВ.

Баргажанай аймаг.

АГУУЕХЭ ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ ЭХИНДЭ

Монголой мэдээжэ эрдэмтэ Магсаржавын Санждоржтой АПН-эй корреспондент Ленинград хотодо уулзаа. Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо Монголой түүхэшэдэй хэр зэргэ бэлдэжэ байһан тухай М. Санждорж хөөрэбэ.

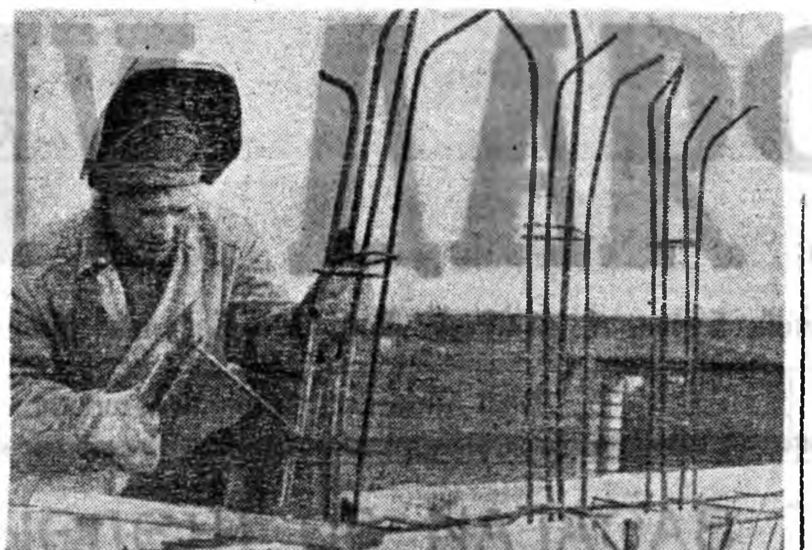
Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ой манай монгол арад түмэндэ мүн лэ маша ехэ, эгээн һаруул һайхан һайндэр болохо байна. Монгол арадай хуби заяанда Агууехэ Октябриин хэр ехэ нүлөө үзүүлһэн тухайда манай ороной түүхэшэдэй мүнөө бэшэжэ байгаа хамтын хүдэлмэри хөөрэжэ үгэхэ.

Тэрэ ном бэшэлсэхэ зол хубида хүртөөб. Монголдохи хубисхалта хүдэлөөнэй Россин пролетар ангиин тэмсэлтэй холбоон тухай, Петроградта Октябриин хубисхал илаад, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэнэй байгуулагдаһан ушар монгол арадай эрхэ сүлөө олохо, бэеэ даанхай байдал байгуулха хэрэгтэнь туһалһан тухай бэшэжэ байнхайб. Номой энэ хуби бэшэхын тула хэдэн жэлэй турша соо тон олон баримта суглуулааб. Тиимэ материалнууд манай Гүрэнэй архивай жасада, Монголой арадай-революционно партиин ЦК-гай архивта элбэг юм.

Октябриин хубисхалай илаһанай һүүлээр удангүй тэрээн тухай Үргөөдэ, мүнөөнэй Улаан-Баатарта, дуулдаһан гэжэ бодото баримтаар тодоруулагданхай. Хаанта засагай туршуулнуудһаа бэеэ нюужа Монголдо байһан ородой революционернүүд Россиһаа ерэһэн тэрэ баясхаланта мэдээе эгээн түрүүн дуулаһан байгаа. Тэдэнэр нютагай зонтой бата бэхи холбоо барисаатай байһан юм.

Улаан-Баатартахи баримта документнүүдэй һабагшые дахажа мүнөө Ленинград ерээд байнаб. Эндэ, СССР-эй Наукануудай академиин библиотекэ соо, залуу Совет Россида ород, буряад, хальмаг хэлэн дээрэ гараһан газетэнүүдтэй танилсабаб. Тиимэ газетэнүүд манай Монголой Арадай Республикада үгы юм. Тиихэ үедэ совет хүнүүд монгол арадай ажабайдалда, манай ороной хубисхалта хүдэлөөндэ аха дүүгэй дэмжэлгэ, нүлөө үзүүлдэг байһыень гэршэлһэн олон тоото баримтануудые тэдэ газетэнүүдһээ олооб. Мүн Россин түлөөлэгшэдэй 1921 ондо Монголой хубисхалта сэрэгтэ ехэхэн туһа хүргэһэн тухай шэнэ баримтануудые олоһон байнаб.

Һаяхан Москвада Советскэ Союзай маршал С. М. Буденнын редакци доро «Аха дүү арадууд» гэһэн согсолбори хэблэгдэн гараа. Би тэрэ номые монгол хэлэн дээрэ оршуулааб, һаяар хэблэгдэн гараха байха. Энэ номһоо ухаа абажа, монгол нүхэдэй статья болон дурдалгануудай согсолбори Улаан-Баатартаа гаргаха гэжэ шиидээбди. Энэ номнай Октябриин хубисхалай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаха. «Аха дүү арадууд» гэжэ ном мэтэ энэ согсолбори манай хоёр арадай экономическа, соёлой нягта хани холбооной түүхэ бэшэг болохо юм.



СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделениин Буряадай филиалай академическэ городок Улаан-Үдын Октябрьска райондо баригдажа байна. Мүнөө эндэ тус бүридөө дүрбэн дабхар хоёр ехэ лаборатори, 80 квартиратай байрын гэр бодхоогдожо эхилэнхэй. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 7-дохи СМУ-гай эрхим гагнууршадай нэгэн Михаил Колотилин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.



Улаан-Үдын ЛВРЗ. Кузнечнэ цехэй хүдэлмэришэд болон алба хаагшад Агууехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаба. Энэ цехэй слесарь, механическа участогай группарторг Георгий Георгиевич Почерней ажалай жэшээ харуулан, түрүү зэргэдэ ябана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Г. Почерней.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮЛЭН СОРОБХИЛБО

Агуухэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойе угтуулан социалис мүрысөөндэ үүсхэл гаргалсаха гэһэн ехэхэн харюусалгатай хэрэг манай колхознигуудта тудаба гээшэ. Артелиимнай гэшүүд ажахыгаа хүгжөөхэ талаар ехэ уялгануудые абаад байхадаа, саашадаа, бүри һайнаар ажаллаха, хэлэһэн үгэдөө хүрэхые оролдожо байна.

Колхозоймнай фермэ, бригада бүхэндэ, бүхы малшад, тарияшадай дунда мүрысөөн эршэмтэйгээр дэлгэржэ эхилэнхэй. Энэ ехэ хүдэлмэриие колхозоймнай правлени, партийна организаци ударидана. Республика дотороо үүсхэл гаргахынгаа урда тээ артелиингээ бүхы фермэ, бригадануудта суглаануудые үнгэргэһэн, тиигэжэ үнгэрһэн һарануудай дүнгүүдые согсолжо, ажахыгаа яажа хүгжөөхэ тухайгаа, мүн дутуу дунданuудаа усадхаха тухайгаа хэлсэһэн байгаабди. Энэ жэлдэ сагай уларил һайн байжа, орооһо тарияанай баян ургаса абтаа. Энэмнай мал ажалай хүгжэлтэдэ һайнаар нүлөөлнэ. Орооһо тарияанай ургасые харахада, мүнөө жэлдэ бүхы тарияалан дээрэһээ дунда зэргээр 16 центнер ургаса хуряагдаба. Мүн ондоошье ургамалнууд һайнаар ургаа. Ниитымнай малда үбһэн ехээр бэлдэгдээ. Тиигэжэ ерэхэ үбэлжэлгын үедэ нёдондонойхидо орходоо бүри ехэ үбһэ тэжээл бэлдэгдэжэ абтагданхай. Ушар тиимэһээ колхозоймнай малшад харюусалгатай уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө тэмсэжэ оробо. Жэшээлхэдэ, Булагай һаалиин гүүртынхид гүрэндэ һү тушааха, мүн һү һааха жэлэйнгэй түсэбые дүүргээд, ажалаа һайнаар эмхидхэжэ байна. Тус гүүртынхид Октябриин революциин 50 жэлэй ойе амжалтаар угтахын тулада Гэгээтын һаалиин фермын һаалишадые мүрысөөндэ уриба. Булагай һаалишад 1967 онойнгоо түсэбые ерэхэ жэлэй октябриин 25 болотор дүүргэхэ хүсэлтэй. Эндэхи түрүү һаалишан Н. Сычева өөрынгөө даадаг үнеэдһээ хамта 35000 литр һү һаахаар шиидээд, сугтаа ажалладаг һаалишан Н. Юговае мүрысөөндэ уриба.

Булагай фермынхидэй ехэ уялга абаһан ушар мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, эндэнь партийна бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Тэрэниие һаалишан Н. Сычева хүтэлбэрилжэ байдаг. Фермэ дээрэхи 7 коммунистнууд бултадаа һайнаар ажалладаг, жэшээ харуулдаг, зоноо амжалтада зоригжуулжа байдаг. Арбан хоног бүридэ, һара бүридэ ажалайнь дүн гаргагдана, фермые даагшын тоосоон шагнагдана. Коммунистнууд иигэжэ ажаллажа байхадаа, тодорхой зорилго урдаа табидаг, ажал хүдэлмэри дээрэхи дутагдалнуудаа усадхадаг.

Колхозоймнай хонишод мүн лэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилэнхэй. Тэдэнэй олонхинь ерэхэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 95—100 хурьга абахаар шиидээ. Хонишодой иигэжэ хэлсэдэгынь зүб! Мүнөө жэлдэ ниитын малда үбһэ тэжээл элбэг, талха тарияанай зүйл дутамаггүй. Артелиимнай малда 28 мянган центнер тариян хадагалагдаа. Мүнөө жэлдэ хонишод харууһалдаг эхэ хонидоо саг соонь үрэжүүлээ. Тиигээд лэ хонишод ехэ уялганууды абажа байна. Тиихэдэ зарим хүнүүд бүришье харюусалгатай зорилго урдаа табинхай. Колхозоймнай түрүү хонишон Чагдар Менжиков ерэхэ жэлдэ зууһаа зуун хурьга абажа, 50 жэлэй ойн баярые угтахань.

Һүүлэй жэлнүүдтэ тарияалан һайжаруулха, тэрэниие зүбөөр хубаарилха хэрэгтэ горитой анхарагдаа. Ерэхэ жэлдэ баян ургаса абахын тулада механизаторнууд үнгэрһэн хабарһаа ажаллаа һэн. Тарилга хэжэ байхадаа паар хахалжа эхилээ. Үнгэрһэн намар нилээд ехэ газар хахалагдаа. Тиигэжэ ерэхэ жэлдэ бүхы шэниисээ, мүн ургаса ехэтэй ондоо ургамалнууд гансал паар дээрэ, намар хахалагдаһан газарта, горох-обёосой холисо таригдаһан газарта таригдаха юм. Энээнтэй хамта, наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэхэ газараа үтэгжүүлхэбди. Тарилгын үедэ агротехническэ заабаринууд наринаар сахигдаха, эрхим сортын үрэһэ хүрэнгэ хэрэглэгдэхэ болоно. Энээнэй ашаар 1967 ондо орооһо тарияанай баян ургаса абаха, тэрэнэй бүхы хэмжээе зуун мянган центнертэ хүргэхэ гү, али гектар бүриһөө мүнөө жэлэйхидэл адли — 16 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абахаар хараалнабди.

Манай нютагта дүршэлтэй механизаторнууд олон. Тиигэбэшье, тэдэниие үшөөл һайн мэргэжэлтэй болгожо абаха һанаатайбди. Механизатор хүн гансахан техникэ мэдэхэ ёһотой бэшэ, харин агротехникэтэй танилсаха зэргэтэй. Энэ зорилгоор механизаторнуудай һуралсал эмхидхэхэбди.

Ажахымнай үйлэдбэриин һалбаринууд бүхыдөө ажахын тоосоондо оруулагданхай. Тиимэһээ тарияашад, малшадай дунда, звенонуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда экономическа һуралсал эмхидхэхэ байнабди. Тиигээ һаамнай, фермэ, бригада бүхэндэ ажалай гаргаша, продукциин хэмжээн хинан шалгагдажа байха болоно.

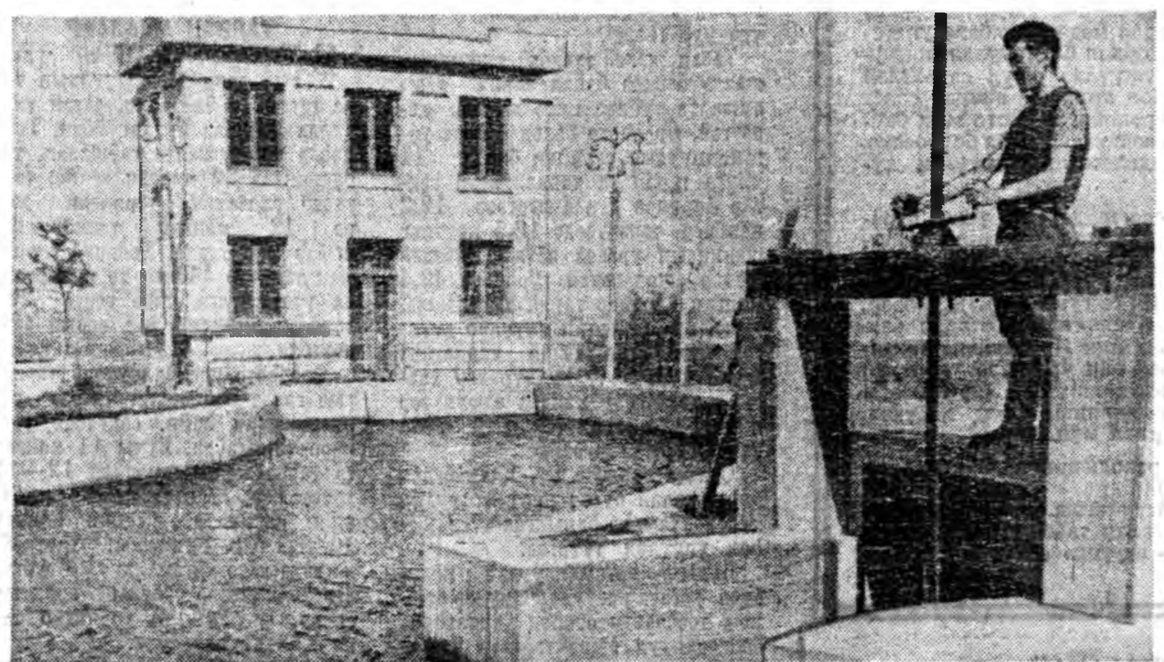
Колхозоймнай правлени, партийна организаци ажалдаа һайнаар ябаһан хүнүүдые алишье талаарнь урмашуулха. Социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, тарияашад, малшадта — дамжуулгын вымпел, фермэ, барилганuудта — дамжуулгын Улаан туг үгтэхын хажуугаар, ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ гуримые тогтоохо байна. Түрүү ажалшадта натуральна түлөөһэ болгон—хурьга, поршоонхо, орооһо тарияа, мүнгэн түлбэри гэхэ мэтэ үгтэхэ. Һаяхан 13 һаалишадта түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон гурба-гурбан центнер һү үгөөбди. Энэ жэлдэ хонишодто нооһо ехээр абаһанайнь түлөө 1863 түхэриг мүнгэн, 84 хурьга түлэгдөө.

Табин жэлэй ойдо дэлгэрһэн мүрысөөн эхилэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозоймнай малшад үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые дүүргэжэ байна. Һаалиин фермэнүүдтэ гидролизно аргаар һолоомо буйлуулха түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Һаамхай үнеэдые шэмэтэ тэжээл дээрэ байлгадаг болообди. Механизаторнууд сабшалан, поли дээрэ наг шэбхэ зөөжэ, ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада үрэһэ хүрэнгээе сэбэрлэнэ.

Н. ЩЕРБАКОВ,
Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
С. БАИНОВ,
парткомой секретарь.

Кара-Корум гэжэ Монголой эртэ урдын ниислэлэй байһан газарта «Хар-Хорин» гэжэ орон доторхи эгээн томо гүрэнэй ажахынуудай нэгэн урган гаранхай. 8 мянган гектар тарилгын талмай уһалдаг уһалууриин системэ хархоринхидай омогорхолынь болоно. Зураг дээрэ: уһалууриин канал гидроэлектростанциин дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.



СУГЛААН БОЛОБО

Һаяхан Загарай тосхондо хүдөөгэй партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан боложо үнгэрбэ. Тэрэ суглаан дээрэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр В. К. Возжаев Агууехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойе нэрэтэй тэрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин үүргэ тухай элидхэл хэбэ.

Удаань үгэ хэлэһэн «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ А. В. Смолин, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Н. П. Мордовской, Онохойн совхозой директор А. П. Говорунов, Эрхирэгэй совхозой директор А. В. Пахеев болон бусад совет засагай алдарта 50 жэлэй ойе ажахынуудайнгаа ямар амжалтануудтайгаар угтаха тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

И. ДУНАЕВ.

НЮТАГАЙХИДАЙ ОМОГОРХОЛ

Валерий хүбүүн армида ош... хынгоо урда тээ колхоздоо шоф... роор магтаалтай бэрхээр хүдэл... байһан.

Галуута-Нуурһаа зүүлжээ ... жыһэн үргэн ехэ тарияалан ... гуур талын «корабльнууд» хой... хойноһоо һубарилдаха (Сэлэн... аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ ... хоз). Комбайнуудай бункер... гоожоһон алтан шара шэни... обойтор ашаһан автомашина... тарияа тушаалгын пунктнууд ... шэ һүни үдэргүй аһан хурдаа... гүйлгэлдэхэ. Тэдэнэй дунда Ва... рий Бадмаевай жолоодоһон ав... машина түрүү зэргэдэ ябаха...

Теэд Валериин сэрэгэй алба... мордохо жэлэй тохёолдоходо, «... нүхэд битнай олон үгэдэ дура... ажал хүдэлмэреэл мэдэдэгыем ... над ойлгоно бэзэт. Армида ... хэхэдээ баһал түрэл колхоз... ябадагтаал үнэн сэхэ, урагша... бэрхэ ябахые оролдохоб» г... үгэеэ үгэһэн юм.

Валерий бүри үхибүүн ябаһ... даа техникэ шудалха, механик... лохые хүсэдэг байһан. Хүбү... нэйнгээ эрмэлзэлгые мэдэ... эхэнь тэрэнэй машина техни... һурахадань али болохоор ур... шуулдаг һэн. Оньһото маш... орёо техникэ бариха гээл һ... оролдохо, һураха хэрэгтэй. ... шээлгүйгөөр хэрэг бүтэдэггүй ... гэжэ эжынь ходо хүбүүндээ ... даг бэлэй.

Солдат Валерий Бадмаев сэр... тэ алба хэжэ эхилһэн үдэр... хойшо эжынгээ захиһан һург... лые, үнэн сэхэ, урагшатай бэ... ябаха тухай нютагайнгаа зон... хэдтөө үгэһэн үгэеэ ходо һана... ябаа. Комсомолой гэшүүн сэрэ... онсо һайнаар алба хэнэ.

Валерий өөрынгөө һанаһан, ... доһон юумэеэ, мүн номһоо унш... һан һонин, сэсэн үгэнүүдые ... дэглэдэг бишыхан дэбтэртэй. Т... дэнь һаяхан бэшэгдэһэн иима ... дэглэл уншанабди: «Хэншье ... һээ түрэхэдөө бэрхэ, юумэндэ ... шэлтэй гарадаг бэшэ, һура... оролдожо тиимэ болоно. Теэд ... дэ гансахан багшанарай орол... го бэшэ, өөрымни хэшээл, эр... зэлгэ бии».

Сэрэгэй эрдэм мэргэжэл дүү... шудалхын түлөө комсомол Ба... ев анхаралтайгаар оролдоно. Т... хэдээ тэрэ гансахан мүнөөдэр ... нэ юумэ ойлгоһон, мэдэһэнэ... һанаагаа амардаггүй, үглөөдэ... ерээдүйн байдал тухай, мэдэ... һураһан эрдэмээ бодото хэрэг ... рэ бэелүүлхэ арга нүхэсэлнүү... шэнэ юумэ бодомжолжо ябадаг.

Сэрэгэй алба һайнаар хэжэ, ... ралсал хэшээлдээ онсо ябадаг ... ла Валерий Бадмаев гэртээ а... шалха урмашалгын шагналда ... тэһэн. Олон удаа командирай ... шаал магтаал абаһан байна.

— Хүдөө нютагайм түхэл ... райнь жэл ерэхэ бүри улам һ... хан боложо байна. Колхоздом... шэнэ барилганууд ехээр хэгд... Олон айлнууд ужам һаруул ... нүүдтэ оронхой. Шэнэ клуб, ... зинууд баригданхай. Хүн з... ажана һайханаар ажаһууха, ... лаха бүхы эрхэ байдал хүдөө ... тагуудта байгуулагдана,—г... солдат Бадмаев нүхэдтөө хөөр...

Валерий Бадмаев сэрэгэй ... банда ябахадаа Эхэ ороноо ... гаалха арюун уялгаяа нэр... түрэтэйгөөр бэелүүлэн, Агуу... Октябриин социалис революци... 49 жэлэй ойн баярые угтажа б... на. Энэ ехэ баярай үдэрөөр ... шарамдуулан, Валерий Бадмае... нютагайхидта, тэрэнэй эжы ... Пүрбэ-Ханда Ширниновна ... ковада сэрэгэй частиин команд... баярай бэшэг эльгээбэ.

«Иимэ хүбүүгээрээ омогорх... ты. Танай хүбүүн ёһотойл пат... от, Эсэгэ ороноо хамгаалһан ... най фронтынхидай байлдаа... алдарта һайхан заншалые үрг... жэлүүлэгшэ мүн» гэжэ тэрэ... эжыдэ эльгээһэн баярай бэш... дотороо командир тэмдэглэнэ.

Магтаалтай сэрэгшын гэр... хин, нютагайхидынь омогтой ... хюун байха ёһотой ха юм.

В. МИХАЙЛОВ.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшүүл

ХҮНДЭТЭЙ ЭХЭНЭР

БАЛАЙШЬЕ үни болоогүй. Барилгашадай һайндэртэ бэлэдхэл түлэт тундаа ябажа байгаа. Барилгашан бүхэн омог дорюун, сээжэ сэнгэлиг харагдаа һэн. Эгээл энэ үеэр уран дархан, алтан гартан—барилгашадые үндэр хайраар шагнаһан тухай һураг таража, баяр дээрэ баяр нэмээбэ. Одоол тиихэдэ барилгашадай олонхидынь ажал хэрэг болоод ажабайдалаа эрьежэ хараа хаш. Юуб гэхэдэ, тэрэ үеэр уулзаһан, хараһан лэ хүмни өөрынгөө урдахи хубиин үшөө ехэ байһаниие хүсэд мэдэрһэн ябаа. Тэдэнэй нэгэн Чимитцоу Эрдынеева ажалша нүхэдтэеэ хамта ажалайнгаа арюун һайхан замайнгаа зүргэ сэгнэжэ, али бүхы талаһаань хаража үзэһэн байха. Тиимэл хадаа орден, медаль барюулгын баяр ёһолол дээрэ, урдынхидаал адли аали номгоноор һууриһаа бодожо, утаа дарууханаар, үнэн зүрхэнһөө «абаһан шагналаа харюулхын түлөө хамаг хүсөөрөө оролдохоб» гэжэ хэдэхэн үгөөр түгэсхөө юм. Адаглахада, энэ эхэнэрэй эдэ үгэнүүд олохон зоной анхарал тэрэ дороо татаһан байгаа. «Юугээ баһа Чимитцоу хэлэнэб, нэгэл юумэ харуулхань аабза» гэһэншүүгээр бодомжолоошод, абяагүйхэн һуугаашадшье бодолгото болоо һэн ха. Эдэ бүгэдыень тайлбарилһан Чимитцоу Дондуповна үшөө хэдэхэн үгэ нэмэхэ зуураа «олоншье юу хэлэхэбииб даа, ойлгосотой гээшэ бэзэ, харюусалга, хүндэмнай бүри дээшэлбэ» гэжэрхёо бэлэй. Удангүй тэрээнтэй зугаалжа байхадаа, үнөөхи үгэнүүдынь ходо һанажа ажалша зон иимэл ха юм даа гэжэ дахинаа бодомжолоо бэлэйбди.

— Ондоо юу хэлэхэбииб даа. Үшөө һайнаар хүдэлхыемнай найдаад лэ үгэһэн шагнал ха юм, —гэжэ нүхэр Эрдынеева зоной анхаралда харюусаһан юм.

Энэ харюунь даруу зантай, ажалша бэрхэ хүнэй абари зангай нэгэ һудалай һабагша харуулһан жэшээ мүн. Үнэндөөшье Ч. Эрдынеева тиимэ хүн. Тэрэнэй ажал түрүүшээр харахада, мэдэгдэхэшьегүй байжа болохо. Зүгөөр тиимэшье бэшэ юм. Энэмнай шэрдэгшэ мэргэжэлтэй, тиимэ тула гэрэй хананууды бодхооходо нэгэ нэгээр ябталдаг хэрпиисэ мэтэ хэрэгтэй байдаг. Ушарынь, иимэ мэргэжэлтын хабаадалгагүйгөөр барилгын ямаршье хүдэлмэри дүүргэжэ болохогүй, ямаршье барилга гоёожо, һайнаар бодхоохын аргагүй байдаг. Эгээл тиимэһээ барилгашадай дунда хүндэтэй, харюусалгтай мэргэжэл гэжэ тоологдодог. Тиигэдэгыншье зүб. Иимэ ехэ харюусалгаяа Чимитцоу Дондуповна сэхээр мэдэржэ, саг үргэлжэ зоной дунда магтуулжа ябаһаар мүн лэ үнинэй даа. Гансахан «Буржелезобетон» нэгэдэлдэ ажаллажа эхилһээр оло дахин шагналда хүртөө, Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа. Һаяхан тэрэнэй үбсүүн дээрэ «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаль яларба. Тэрэл ушар энэ зураглалай эхиндэ харуулагдаа гээшэ. Одоол тиихэдэ «ерээдүйдэ хэхэ хэрэгэйнгээ түлөө шагнагдабаб» гэжэ нүхэр Эрдынеева мэдүүлээ юм. Нээрээшье тиигээ гэхэдэ алдуу болохогүй. Чимитцоу Эрдынеева үнэндөө хэсүүл ажалша хүн. Хара багаһаа, бүри эдир залуухан ябахадаа, үшөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын шэрүүн жэлнүүдэй үедэ морёор улаан ашаа шэрэлсэжэ, мүльһэн замаар модо зөөжэ, хүшэрхэн ажалай амта таниһан. Тэрэ гэһээр таһалгаряагүй ажал хүдэлмэриин хүдэр жолоо барижа ябаһан түүхэтэй. Теэд мүнөөшье түб хотынгоо шэнэ барилга бодхоолсожо, түхэл шарайень хубилгажа ябана. Тооложо үзөө һаа, тэрэнэй гараар гоёон шэмэглэгдэһэн барилга яһала олон байха. Ганса байрын гэрнүүдые абажа харабал, хэдэн арбаадаар тоологдоно. Ажалаа нарин нягтаар хэжэ, бэеэ һайнаар абажа, ябадаг тула зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой, алдар нэрэнь Хүндэлэлэй самбар дээрэ үргэлжэ бэшэгдэжэ байдаг.

«Үнэн үгэ алтанай сэнтэй» гэдэгтэл Чимитцоу Дондуповна, хэлэһэндээ хүрэжэ, һарбайһанаа абажа шададаг арюун һайхан заншалтай юм. Хэлэһэн үгынгөө үнэ сэн һайн мэдэдэг тула, хии руу хооһон үгэ хаяад ябадаггүй зориһондоо заатагүй хүрэдэг.

— Ямаршье ажалда амжалта туйлаха гээшэ хүн бүхэнэй үнэн зүрхэнэй оролдолго, шадабари мэргэжэлһээ болодог,—гэжэ Чимитцоу Эрдынеева өөрынгөө ажал хүдэлмэри тухай хөөрэдэг.—Хүдэлмэриингөө гол онол оншые олрожо хүдэлхэ шухала....

Энэшье зүйтэй. Урдахи ажалаа хүсэд мэдэхэл болоһон лэ хүнэй гурим шуу. Иимэ хүнэй хэзээдэшье амжалтатай, магтаалтай ябахань сохом.

Эдэ үдэрнүүдтэ барилгашадай дунда Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн улам үргэдэжэ, үдэрһөө үдэртэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлагшадай тоо олошорно. Тэдэнэй түрүү зэргэдэ жиирэй эхэнэр Чимитцоу Эрдынеева бата жагсанхай. Амжалта туйлажа, эрхим шанар харуулжа олоной жэшээ болоно.

И. ОЧОРОН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ч. Эрдынеева.
А. Шулуновой фото.



БҮХЭСОЮЗНА ТҮРҮҮШЫН КОНКУРСЫН ДҮН

МОСКВА, (ТАСС-ай корр.). Со... дуунуудые эрхимээр дуула..., совет һайн дуунуудай түлөө ...союзна түрүүшын конкурсоор ...шагнадай нэрэ солонууд мэдээжэ ...боо.

Конкурсын жюри нэгэдэхи ...ангуудые Белоруссиин сэрэгэй ...ругтой дуу, хатарай ансамб... солист Виктор Вуячичта, ...лисиин филармониин солистка ...ера Майсурадзеда, Бакугай ...айя» гэжэ квартедтэ олгобо. ...ёрдохи шангуудта И. Кобзон (...ква), Октет «Лайне» (Эсто...) гэдэгүүд хүртөө. Гурбадахи ...ангуудые П. Кравецкий (Ленин...), В. Муллерман (Москва), В. ...аров (Орджоникидзе), Тбили... филармониин квартет, «Со... дуун» гэжэ квартет (Москва) ...ба. Конкурсын дипломуудые ... Богуславская (Минск), В. Ору... (Таллин) гэгшэд абахань.

МАЛШАДАЙ АМЖАЛТА

Новосибирскэ, Курска, Липец..., Калужска, Калининградска ...стьнуудай, Приморско хизаа... хүдөө ажахын хүдэлмэрилэг... КПСС-эй ЦК-гай мартын ...нумэй, партиин XXIII съездын ...дэбэринүүдые бэелүүлэн, энэ ... мал ажалай ашаг шэмэ ...таа ехэ болгоһон, гүрэндэ ..., һү, үндэгэ ба нооһо худал... түсэбүүдээ болзорһоо урид ...һэн байна.

Мал ажалай продуктнуудые ...дажа үргэлжэлһөөр.

ЖОЛООШОН

Километр, хэдэн мянган кило... Иимэ ута харгы дабаһан ... «Дружба» колхозой жолоо... Федот Иванович Тимофеев. ...34 ондо тэрэ анха түрүүн ав...машинада һууһан намтартай. ... үедэ хүдөө нютагуудаар ...машинашье хомор байдаг ... Федот Ивановичай «полутор...» гэжэ автомашинаар тосхон ...ураа табилуулхадань, бага... тэрээндэ атаархажа, хой...оонь харан, шардайса гүйл..., харин нютагайнь зон ...шни манай түрүүшын жолоо... гээшэ» гэжэ омогорхонги үгэ...ые хэлэдэг байгаа.

— Урдынгаа байдалые һана... энеэдэтэйшье шэнги байдаг ... Теэд жолоошоной мэргэжэл ... шудалжа байгаа ха юмбибди. ... ушарта машинынтаа часть...ые задалаад, тэрэнээ холбо... ядагша бэлэйбди,— гэжэ хуу... жолоошон хоорэнэ.

...Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...уехэ дайнай шэрүүн жэл...тэшье нүхэр Тимофеев ма...ын жолоо шангаар адхажа ... Халхын-Голдо болоһон байл...уудта самурайнуудые һамна...лсоо, һүүлдэнь Финлян... дайнда хабаадалсаа.

Дайнай үедэ шэн габьяа туй...найнгаа түлөө Федот Ивано... олон орден, медальнуудта ...төө. Дайнай дүүрэхэлээр нү... Тимофеев түрэл колхоздоо ...саараа, үнеэхил автомаши...гаа жолоо баряа. Мүнөө эл... ажал хэдэг. Теэд колхоз дээ... автомашинын хүсөөр ехэ ажал ...энэ. Жэшээнь, энэ жэлэй та... хуряалгын үедэ Федот Ива... үдэр һүниие илгангүй ...байнай бункерһаа тоог тээшэ ... ургасын ороохо зөөгөө. Мү... үень үхэр мал үбэлэйнгөө ...да оруулагдажа байна. Тии... үбһэ тэжээл байрадань ду...улжэ үгэхэ бологдоно. ...ье ажалда нүхэр Тимофеев ... оролсонхой. Колхозой ажал... олон жэлдэ хүдэлжэ ябахадаа, Федот Иванович колхозой прав...ин, партийна комитедэй зүг... оло дахин шагнал, магтаалда ... юм. «Шофер-отличник» ... тэмдэг үбсүүндээ дэмы зүү... ябанатүй.

32 жэлэй туршада жолоошо... Иимэ олон жэл соо нэ... ажалда хүдэлнэ. Совет ажал... юрын хүнүүлэй ёһо заншал ... байдаг ха юм.

Н. ХАЗУЕВ.

ОЁОР-ЦАРАМАЙ ХҮБҮҮН

— ТАЛА ДАЙДА, хада уула, боори ташалангаар мал һүрэгөө манажа, адуулжа, сэбэр агаараар сээжэ дүүрэн амилжа ябахаһаа үлүү жаргал юун байхаб,— гээд Бадмажап Эрдынеев хөөрэдэг.

Тэрэншье арсалтагүй зүб. Энэмнай нээрээшье бага балшар наһанһаа мал адуулжа ябаһан хүн. Мүнөө Бадмажап гуша һайса гаража ябана. Наһанайнгаа хахадһаа үлүүень мал ажалда зорюулһан. Оёор-Царамайнгаа үдхэн тунга ногоон соо түлжүүлжэ, эхэ орондоо тушааһан шахамалнуудынь тоолохо болоо һаа, олон байха. Жэлһээ жэлдэ шахамалнуудайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхын килограммһаа доошо бэшээр нэмээдэг.

— Хайшан гээд адуулхада, малай шэгнүүр үдэр хоногто иитэрээ нэмэнэб,— гээд мал адуулагшаһаа һурахада:

— Ямар тиимэ онсо өөрэ юумэн байха һэм даа. Малшан бүхэнэйл хэжэ, мэдэжэ ябаһан ажал ха юм. Эртэ үглөөгүүр малаа гаргаад, үдын халуун болотор адуулаад, нэгэ хэды час амаруулха хэрэгтэй. Саг болзор соонь уһалха, халуун, бүгшэм үдэрэй болоходо, сүүдхын 4—5 дахиншье уһалхада үлүү болохогүй. Тээ оройхон тээшээ хүбшын хүхэ ногоон соо оруулдагби. Малнуудни хэды садхаланшье һаа, шэмэтэй һайхан хяаг хэзээшье амтархажа эдихэл ха юм. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ «адуулхал хэрэгтэй». Мал сохом тарганхал байха,—гээд Бадмажап дарууханаар харюусана.

Зүб даа, малые һайнаар шадажа адуулха гээшэ баһа онсо өөрэ ёһоной эрдэм гээшэл даа. Хабарай хахир сагта нарин матаргайгаараа нара харашаһан, борьбо дээрээ бодожо шадахагүй гэхээр буруу хашарагуудые тушаажа абаад, хабһанай даахагүй арьбинтай, хурга зузаан гадартай болгоод тушаадаг суута мал адуулагша Бадмажабай нэрэ солые дурдангүй яажа болохоб.

— Энэ симментал үүлтэрэй буха ехэл үнжэгэн амитад гээшэ. Һайн лэ харууһан хэрэгтэй. Ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ дүй дүршэлтэй малшаниие табягүй һаа бүтэхэгүй. Теэд хэн байна гээшэб, тиимэ таарамаар,— гэһэн хөөрэлдөөн колхозой правлениин конторо соо нэгэ үе болоһон юм.

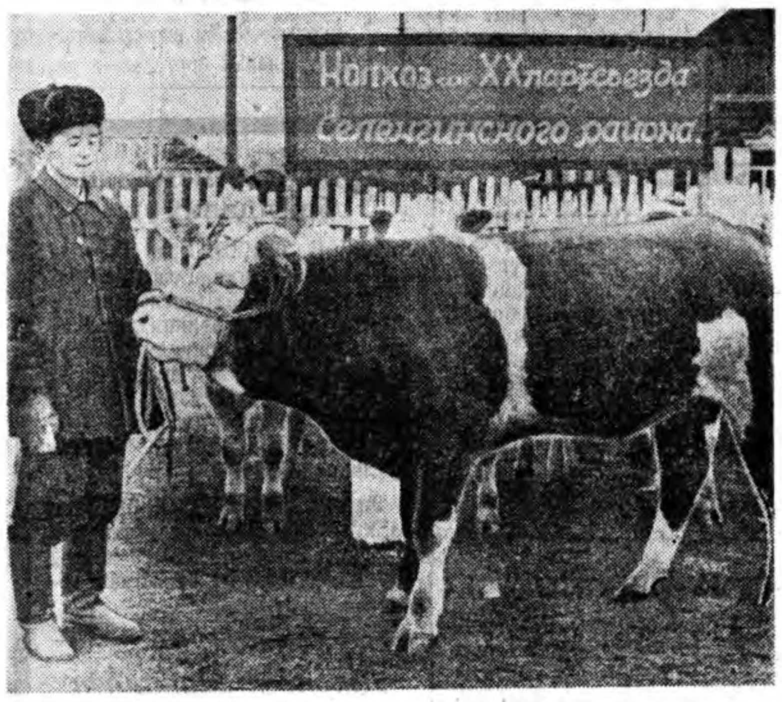
— Оёор-Царамай Бадмажабыел бухашан болгое, одоол таараха. Ёһотойл ажалша хүн гээшэ,— гээд зоотехник дурадхаа бэлэй.

Тиигэжэ Бадмажап Эрдынеев колхозойнгоо хорёод буруу бухануудые харадаг болоһон юм. Дүршэлтэй малшанда шэнэ юумэн бэшэ ха юм даа. Һайн харууһан доро байхадаа буруу бухануудшье хэдэхэн һарын туршада гунан, дүнэн бухын зэргэ томонууд болошоо һэн.

Һаяхан Бадмажап Эрдынеев хүдөө ажахын «выставка-аукциондо хабаадаа. Выставкын үүдэн дээрэ республикын түрүү малшадай дүрэ зураг яларба. Тэдэнэй дунда Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эрхим малшан Бадмажап Эрдынеевэй дүрэ зураг бии.

Энэ «выставка-аукциондо» Бадмажап өөрынгөө түлжүүлһэн хэдэн бухануудые асараа юм. «Мулат» гэжэ буруу бухаяа баряад, «шэлэһэнээл абагты» гэжэ энеэбхилэн байгаа һэн. Энэ бухань жэлшье болоогүй аад, 307 килограмм шэгнүүртэй. Экспертнэ комиссиин тогтооһоной ёһоор эрхим һайн сэгнэлтэ абаһан.

Р. ЦЫДЫПОВ.



Зураг дээрэ: Б. Эрдынеев бухаяа баряад байна.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

БАЙГША оной ноябриин 22—26-да Улаан-Үдэдэ эрдэмтэдэй конференци болохоор зарлагдаха гэжэ манай газетэ мэдээсээ һэн. Сибириин арад зоной ухаан бодолдо, ажабайдалда шэнэ ёһо заншалай бии боложо байһан тухай асуудал энээн дээрэ зүбшэн хэлсэхэ юм.

Энэ конференцидэ ямар бэлэдхэл хэгдэжэ байнаб, эрдэм шэнжэлэлгын, бодото байдалай талаар ямар зорилготойб, ямар хүнүүд хабаадахаб гэхэ мэтэ асуудалнууд уншагшадые һонирхуулна ёһотой.

Энээнтэй дашарамдуулан, манай корреспондент конференци үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай директор Д. Д. Лубсановта элэ асуудалнуудта харюусахыень хандаба.

★

Шэнэ ёһо заншалай асуудал хэлсэхэ конференциие угтуулан

ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

— Конференциин гол зорилго тухай хөөрэхэ гэбэл, хүнэй ухаан бодолдо, ажабайдалда үшөө хаа-яа үзэгдэдэг хуушанай үлэгдэлнүүдые усадхаха, шэнэ ёһо заншалнуудые шэнжэлэн нэбтэрүүлхэ талаар үнгэргэгдэжэ байһан хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолхо юм.

Хоёрдохи зорилгонь мүн энэ асуудалые шэнжэлдэг Сибириин болон Алас-Дурнын дээдэ һургуулинуудай, эрдэмэй эмхи зургаануудай шэнжэлэлгын хүдэлмэриин түсэбүүдые нягта холбоотойгоор зохёохо, таараалдуулха асуудал болоно.

Хүнэй оюун ухаанда, ажабайдалда бии байһан хуушанай үлэгдэлнүүдэй элдэб түхэл шэнжэ, иимэ үлэгдэлнүүдэй мүнөө болотор үзэгдэдэг шалтагаанууд харагдаха, энээниие усадхаха замууд тодорхойлогдохо. Бүлэдэ, хамтын ажабайдалда тодорон хүгжэжэ байһан ёһо заншалай асуудалнууд конференци дээрэ бүхы талаһаань хэлсэгдэхэ, мүн арад зоной революционно, дайшалхы, ажалай, интернациональна ёһо заншалнуудай бии боложо байһан тухай асуудалнууд харагдаха. Мүн эдэ ёһо заншалнуудаар залуушуулые хүмүүжүүлхэ тухай хэлсэгдэхэ дээрэ хэлэгдээшэмнай конференциин хүдэлмэриин гол удха болохо ёһотой. Конференци дээрэ мүн арад зоной һайндэрнүүдые үнгэргэхэ, тэдэнэй үг гарбал, удха болон түхэл шэнжэнүүдтэ хабаатай асуудалнууд, элдэб яһатанай национальна түрүү ёһо заншалнуудай бэе бэедээ нүлөөлдэг, бэе бэеынгээ үлхые баяжуулдаг тухай ба бусад асуудалнууд хэлсэгдэхэ болоно.

Иимэ болоһонһоо хойшо конференци хүн бүхэниие һонирхуулдаг асуудалнуудые хаража үзэхэ. Юундэб гэхэдэ, хүнэй баяр баясхалан, гэрлэлгэ, бүлэ, нүхэсэл, интернационализм тухай асуудалнууд арад зоной ехэнхи хубиин һанаа бодолые эзэлнэ бшуу.

Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэхээ байһан энэ конференци ехэ удха шанартай гэжэ бидэнэр бодонобди. Юундэб гэхэдэ, дээрэ хэлэгдэһэн асуудалнуудаар манай орон дотор иимэ конференци түрүүшынхеэ үнгэргэгдэхэнь. Конференцидэ һайнаар бэлдэхэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ гээшэ бидэнэй нэрэ солын хэрэг мүн.

Партиин областной комитедэй шиидхэбэреэр бии болгогдоһон конференциин эмхидхэлэй комитет Эхэ оронойнгоо эрдэмэй эмхи зургаанудтай, илангаяа Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй эрдэмтэдтэй холбоо барисаа тогтоогоо, мүнөө 70 гаран элидхэлнүүдэй захяа абаад байна. Ганса энэ ушар хадаа конференциин ехэ удха шанарые элирхэйлжэ үгэнэ бшуу.

Элидхэлнүүдые хаа хаанаһаа эльгээгээ: Москваһаа, Ленинградһаа, Новосибирскһээ, Владивостогһоо, Алма-Атаһаа, Яхадай, Тувын болон Хальмагай АССР-нүүдһээ, Хакасай болон Горно-Алтайн автономито областьнуудһаа, Усть-Ордын болон Агын буряадуудай, Ханты-Мансиин болон Таймырай эвенкнүүдэй национальна округуудһаа, мүн бэшэшье тээһээ ерээ.

Конференци дээрэ КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев шэнэ ёһо заншалнуудые нэбтэрүүлгэ тухай элидхэл хэхэ. Манай ороной мэдээжэ эрдэмтэ СССР-эй Эрдэмэй Академиин гэшүүн-корреспондент А. П. Окладников Сибириин арад зоной соёл болбосоролтой хабаатай ёһо заншал тухай элидхэл хэхэ. Алексей Павлович манай Буряад орондо түүхын эрдэм хүгжөөхэ талаар ехэ ажал хэһэн хүн.

Мүн конференци дээрэ тусхай элидхэлнүүдтэйгээр СССР-эй арад зоной ёһо заншалнуудай асуудалнуудаар мэдээжэ мэргэжэлтэ философиин эрдэмэй доктор И. А. Крывелев, Ленинградай профессор А. Г. Харчев, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи ниитын эрдэмэй академиин научна атеизмын институдай директорэй орлогшо В. М. Евдокимов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ЗАГС-нуудай таһагые даагша П. А. Белых, Хальмагай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Д. А. Павлов, КПСС-эй Хакасай обкомой секретарь В. А. Учужаков, СССР-эй Эрдэмэй академиин Сибириин Отделениин Алас-Дурнын филиалай түрүүлэгшэ А. И. Крушанов, КПСС-эй Усть-Ордын Буряадай округкомой секретарь Р. А. Митенова болон бусад элидхэлнүүдые бэлдэнхэй. Тэдэнэй дунда ниитын эрдэмэй Буряадай институдай эрдэмэй докторнууд, кандидадууд олон.

Манай Буряад орондо һонирхолтой юумэн олон. Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта, Железнодорожно райондо, Гусиноозерск, Закаменск, Хяагта городуудта залуу бүлые баяр баясхалангай оршон байдалда амаршалха, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй алдар солые магтаха, һайндэрнүүдые үнгэргэхэ талаар шэнэ ёһо заншалнууд бии болоһоор үнинэй. Энэ ёһо заншалнуудые үргэн ниитэдэ мэдээжэ болгохын тула түрүүшын дүй дүршэлые согсолхо хэрэгтэй. Энэ талаар партиин Түнхэнэй райком һайн эдэбхи гарганхай. Аймаг дотор шэнэ ёһо заншалнуудые ажабайдалда нэбтэрүүлхын тула тусхай конференцинүүд үнгэргэгдэнэ.

Конференцидэ хабаадагшадые зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудтай танилсуулха хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тиимэһээ эмхидхэлэй комитет КПСС Областной комитедэй туһаламжаар элидхэлнүүдэй тезисүүдые, программа болон конференциин хурадхалнуудые эдэ үдэрнүүдтэ хэблэлһээ гаргаха хүсэлэнтэй. Мүнөө элидхэлнүүдэй тезисүүдэй нэгэдэхи хубинь хэблэгдэнхэй. Совет шэнэ ёһо заншалнуудые нэбтэрүүлгын асуудалнууд тушаа эмхидхэлэй комитет конференцидэ тусхай киножурналнуудые бэлдэнэ. Мүнөө республикымнай радио-дамжуулга ба телевидениин комитет Улаан-Үдын ажалшадай дунда ажалай ба революционно ёһо заншалай нэбтэрүүлэгдэжэ байһан тухай киножурнал буулгажа байна. Мухар-Шэбэрэй аймагта үнгэргэгдэһэн таряашадай һайндэр тухай киножурнал, брошюра манай институт Эрхүүгэй киностудитай хамта бэлдэжэ дүүргэв. СССР-эй залуу эрхэтэндэ паспорт барюулга тухай фотовыставкэ, киножурнал болон бусад материалнууд бэлдэгдэв. Дайшалхы ёһо заншалые тунхаглаха, сэрэгтэ үдэшэлгэ тухай һонирхолтой материалнууд суглуулагдана. Конференцидэ хабаадагшадта юрөөл, хурим түрын, улгын дуунуудые артистнууд ба дуушад дуулажа үгэхэ. Нютагаймнай дүй дүршэлөөр тэдэнэй һонирхохонь дамжаггүй. Эндэһээ соёл болбосоролой эмхи зургаануудта, ЗАГС-нуудта гэрлэлгын Ордондо, Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, «Улаан Оронго» колхоздо эрдэмтэд айлшад ошохо юм.

Энэ конференци амжалтатайгаар үнгэргэгдэхэ аабза гэжэ найдагдана.

БАРИЛГАШАД БАЯРТАЙ

Агууехэ Октябриин 49 жэлэй ойе «Знамя Ленина» колхозой барилгашад ехэ амжалтатайгаар угтажа байна. Энэ жэлдэ барилгашадаймнай бригаданууд Дээдэ-Калиновкада 200 үнеэдэй байха типовой байра бүтээгээ, тэндэнь тэжээл буйлуулха цех бии. Мүн Дээдэ-Һутай нютагта 200 үнеэдэй байха байра шулуугаар бүтээгдэбэ. Эндэ баһа тэжээл буйлуулха цех баригдаа.

С. ЦЫРЕНОВ.

Мухар-Шэбэр.

ҮБҺЭНЭЙ ГУРИЛ БЭЛДЭДЭГ БОЛОЁ

УРГАМАЛ ногоое миил юрэ сабшаад, хатаажа үбһэн болгоод һүрилһэндэ орходоо, тэрэниие ногоохон зандань тусхай машинада хэжэ хэршээд, үйрүүлээд, гурил болгобол, һураггүй шэмэтэй байдаг гээшэ.

Үбһэнэй гурил витамин, белогоор элбэг байна. Жэшээлхэдэ, ургамалые шэмэтэй ногоохон зандань бэлдэһэн үбһэнэй гурил белок, витаминайнгаа талаар талха таряанһаашье хоёр дахин шахуу шэмэтэй. Тиихэдэ минеральна бодосоор илангаяа баян байдаг. Бобово ногоо үйрүүлжэ бэлдэһэн гурилай килограмм бүхэндэнь 200 миллиграммһаа дээшэ каротин байна ха юм. Үбһэнэй гурилые ямаршье малда, илангаяа шубуудта эдюулхэдэ юунтэйшье жэшэшэгүй шэмэтэй һайн тэжээл болоно.

Улаан-Үдын шубуунай фабрикынхид энэ жэлдэ үбһэнэй гурил буйлуулха онол аргые хэрэглэжэ эхилээ. Мүнөө Тайлса станциһаа холо бэшэ шугы бургааһанай дундада сагаан шифер хушалтатай томо сарай, тойроод хашаа харагдадаг. Энэ сарай соонь ургамал ногоо хатааха «2ЛСТ-400» түхэлэй агрегат тодхогдонхой.

Нэн түрүүн һаяхан сабшагдаһан нойтон хүхэ, анхилма үнэртэй ногоо асараад, тэрэнээ автомашинын хоорбодол адлирхуу модон хайрсагууд (стеллаж) соо хэдэг юм. Тэрэнь халуун агаараар үлеэлгэжэ, 35—40 минута соо хатаадаг. Хатааһанайнгаа һүүлдэ ногоогоо нэгэ жэгдэхэнээр үйрүүлдэг тээрмэ руу хэнэ, тэрэнь тээрмэдэгдэжэ, гурил болоод, тусхай нүхөөр газаашаа гоожожо байна. Тэндэһээнь үбһэнэй гурил саарһан мэшээгүүдтэ хэгдээд, шубуунай фабрикын складуудта эльгээгдэжэ байдаг.

Иигэжэ удааншье болонгүй ногоон ургамал үбһэнэй гурил болоод гарана.

Энэ бүхы түхеэрэлгэ, машинануудые фабрикын инженер-механик нүхэр Цырендоржиев, зоотехник Д. Г. Казазаев, дүршэл ехэтэй механизатор М. А. Васильев болон бусад тодхоо. Илангаяа Макар Ануфриевич Васильев өөрөө бэе муутай инвалид, үндэр наһатай болоһоншье һаа, эдэ бүхы түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, хүдэлгэхэ хэрэгтэ ехэхэн оролдолго гаргаба. Мүнөө бүхы агрегадайнь нэгэшье һаадгүй хүдэлжэ, үбһэнэй гурилай шанар һайнтайгаар гаргагдажа байһаниинь баһал нүхэр Васильевай оролдолгоһоо гэхэдэ алдуугүй. Мүн хүдэлмэришэд А. Днепровский, И. Худолошкин, автомашинын жолоошод Г. Михайлов, И. Казазаев гэгшэд магтаалтайгаар ажаллана.

Мүнөө богонихон болзор соо эндэ 35 тонно үбһэнэй гурил татагдаа. Тэрэниинь республикын научно-шэнжэлэлгын үйлэдбэриин ветеринарна лабораторидо шалгажа үзэхэдэ, тон һайн шанартай гурил болоо гэжэ тодороо. Жэшээлхэдэ, хээрын ногоо (гол түлэб хяаг, хилгана, үлэн үбһэ) сабшажа буйлуулһан килограмм гурил соо 72,4 миллиграмм каротин, 8,7 процент түүхэй протеин, 11,2 грамм кальци, 2 грамм фосфор байба гэжэ элирүүлэгдээ. Харин обёос горох хоёрой ургасаһаа буйлуулһан гурилай килограмм бүхэндэ 69 миллиграмм каротин, 8,2 процент түүхэй протеин, 15,2 грамм кальци, 2,25 грамм фосфор байгаа. Мүнөө зелёнкын ургасаһаа үбһэнэй гурил буйлуулагдана. Тэрэнь горох, обёосой гурилһаа шанараар, шэмээрээ нэгэ бага доошоошье һаа, баһал эрхим тэжээл болоно.

Эдэнэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада ямаршье ажахыда тиимэ үлүү ехэ гаргашагүйгөөр үбһэнэй гурил буйлуулдаг болохо арга гүйсэд бии. Үгышье һаа, хоёр-гурбан ажахы хамтараад, үбһэнэй гурил буйлуулха нэгэ фабрикатай болоходонь яанаб.

Үбһэнэй гурилай ямаршье малда айхабтар шэмэтэй белок, витамин ехэтэй, тон шухала тэжээл байһаниие ойлгохогүй хүн олдохогүй ёһотой. Илангаяа иимэ тэжээлээр дуталдажа, үбэлэй сагта үхэр малай үбшэлхэ, гарзалха ушар үсөөн бэшэ үзэгдэдэг ха юм. Тэрэшэлэн тиимэ түхеэрэлгэтэй болоо һаа, тэндээ нарһанай шэлбүүһэ үйрүүлжэ гурил хэхэдэшье таатай болохо һэн.

Табан жэлэй түсэб тушаа партиин XXIII съездын Директивэнүүд соо 1966—1970 онуудта орон дотор 2—2,5 миллион тонно үбһэнэй гурил бэлдэдэг болохо гэһэн зорилго табигдана гээшэ. Энээниие хүсэндэнь хүргэлсэхын тула колхоз, совхоз бүхэн хам оролсохо зэргэтэй.

А. НАГАСЛАЕВ.





ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Ногоо хатаадаг машинын эзэн Л. Васильев. 2. Үбһэнэй гурил мэшээглэгдэжэ байна.

Авторай фото.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД АДЛИ ХАРЮУСАГ

Һаяшагхан сагаан үдэр дунда Хори тосхоной Пионерскэ переулогай дунда Загарайн леспромхозһоо эндэ модо бэлэдхэдэг пунктын тракторист Бабанов Владимир Николаевич, Гатапов Михаил Цыренович гэгшэд Хориин мал таргалуулдаг совхозой хүдэлмэришэн Мункуев Шираптай улаа майхай наншалдажа байбад. Һогтуунууд. Хүн зон эдэ муухайшуулые харан сасуугаа һалгаажа, модоной пунктын технорук нүхэр Поздняков И. И. гэгшэдэ дуулгабад. Эдэ наншалдаһан хүйхэрнүүд модоной бэлэдхэлдэ гарабабди гэжэ 10—10 түхэриг мүнгэ уридшалан абаад, мастер А. С. Бузинай табилгаар хоёрдохи үдэрөө архидажа ябаа. Табельдань ажалда гаранхай гэжэ тэмдэглэгдэнхэй.

Хуулиин ёһоор болоходоо, энэ ушар коллектив дотор дары шүүмжэлэгдэжэ, харагдаха байһан аад, мүнөөшье хүрэтэрөө хэмжээн абтаадүй.

Модоной пунктын начальник нүхэр Соболев В. Д. баһал энэ ушарта хэрэгүүд тухай дуулаһан, мэдэһэн.

Теэд яахадаа иимэ хулиган этэгээдүүдые дүмөөд, даллалаад байха болоо юм.

Хүдэлмэришэдэйнгээ түлөө хүтэлбэрилэгшэ адлихан харюусаг лэ.

Д. ДАНЗАНОВ.

ГАИТИДА ЮУН БОЛОНОБ?

Гаитиин арадтай һанал нэгэдэлгын недели октябриин 17-һоо 24 хүрэтэр бүхы дэлхэй дээрэ үнгэргэгдэһэн байна. Гаитиин Арадай нэгэдэл гэжэ партиин хүтэлбэриин гэшүүн Антуан Жозеф гэгшэ Хэблэлэй һониной агентствэдэ совет журналистнуудтай, Москвада байдаг хариин корреспондентнүүдтэй уулзаа. Гаитидахи байдал тухай, национальна сүлөөрэлгын түлөө арадайнгаа хэжэ байһан тэмсэл тухай нүхэр Антуан Жозеф хөөрөө.

— Гаитида хэсүү бэрхэтэй оршон байдал тохёолдонхой,—гээд Антуан Жозеф хэлээ. Арал дээрэ ээрэхэжэ байһан Дювалье гэгшын шанга засаг түрэ Латинай Америкэдэхи эгээн догшон шэрүүн засаг түрэ болоно гээшэ ха. Өөрынгөө засаг түрые газаа түхэл янзаараашье хуулита шэнги болгохые Дювалье оролдодоггүй юм. Конституциие өөрөө зохёоһон зонхилогшо тэрэнээ дураараа хазагайруулжа байдаг. Орон доторхи хуули гаргалгын органие намнахые гү, али өөрынгөө һанаашаар министерствэнүүдые хубилгахые тэрэ сээрлэдэггүй. Тэрэ «бүхы наһан соогоо президент байхаб» гэжэ соносхоһон юм.

Орон дотор политическэ шалтагаанаар 2 мянган хүн хяалтада һуужа байдаг. Гаитиин нилээд олон хүнүүд хилын саана зугадан ошохо баатай болонхой. Патриодуудые түрмэдэ хаадаг, аладаг. Даралгын заншалта арганууд болоогшо арми болон полициар һанаагаа амараагүй зонхилогшо «тон-тон макууд» гэжэ алуурщадай тусхай корпусые байгуулаа. Тэрэниие Холбоото Штадууд зэбсэглээ, Америкын полковник Айн һургаа. Зонхилогшын бандидууд гаитиинхидэй гэртэ сүмэрэн орожо, тонуул хэдэг, хүсөөрөө болодог, аладаг. Эдэ бүгэдэ тэндэ хэгдэжэ байһан зоргоной аашануудай имагтал хэтэхэн жэшээнүүдынь болоно. Дювальегэй үхибүүдтэ хорлохо һэдэлгэ хээ гэжэ армиин нэгэ офицерые ямарышье хобшон хардаһан, байгаа. «Тон-тон-макуудууд» эдэ мэдээнүүдые шалгажа тодоруулангүйгөөр офицерэй гэрые галдаа, бүхы гэр бүлынхидынь алаа. Баһа нэгэ ушарта нэгэ студентые партизануудай хүдэлөөндэ хабаадаа гэжэ һэжэглэһэн байна. Тиихэдээ жандармануул студентын гэрые галдаа, удаань 17 түрэлхидыень алаа. Иимэ гэмтэ муухай ябуулганууд олоор хэгдэжэ байдаг.

Ороной экономико доройтожо байнхай. Национальна бюджет 1955 ондо 32 миллион доллар байгаа һаа, 1965 ондо 23 миллион хүрэтэр хороо. Гадаадын худалдаа наймаан дутамагаар хэгдэнэ. Хүдөө ажахын заншалта эд бараанууд: кофе, хлопок болон саахар улам бүри багаар абтадаг болоо. Гаитиин арад үгытэй ядуугаар ажаһууна. Таряашад болон хүдэлмэришэдэй байдалай муудажа байхада, нютагай бүлэг феодалнууд баяжана, орониие США-гай монополинуудай мүлжэлгэ шангадхагдана. Америкын «Рейнольдс майнинг корпорейшн» гэжэ концерн имагтал 1962—1963 онуудта Гаитиһаа 800 мянган тонно боксит саашадань шанаржуулхын тулада Холбоото Штадуудта гаргажа абаашаһан байгаа, тиихэдэнь минии Эсэгэ оронойнд хүдэлмэригүй үлэдэг.

Кубада революциин илаһанай, Доминиканска республикада Трухильогой шанга засаг түрын унагаагдаһанай һүүлээр америкынхид хадаа Гаитида арадай шэнэ бүһалгаанай болохоһоо айдаг дээрэһээ Дювалье гэгшын засаг түрые бүри далда нюусаар дэмжэдэг болоо. Тэдэнэр энэ засаг түрэдэнь дурагүйтэгшэдые бии болгохо һэдэлгэ гаргана. Зүгөөр хархис этэгээдүүдһээ иимэ бүлэгүүдые байгуулдаг. Хэрбээ революциин болоо һаа, ооһэдынгоо хүнүүдээр дахяад засагые барюулха хүсэлтэй байна бшуу. Тиихэтэй хамта янкануул манай орондо эсэргүүгээр зэбсэгтэ ээрхэг түримхэй ябуулга ямаршье үедэ хэжэ шадаха байна. Доминиканска Республика тушаа 1965 оной апрельдэ хэгдэһэн шэнгеэр орондомнай саг үргэлжын гай түбэгэй тохёолдохо аюул бии. Эгээл иимэһээ маанарта улахоорондын түрүү олониитын талархал, дэмжэлгэ илангаяа хэрэгтэй гээшэ. Бидэнэр империалистнуудай һанаашалгые таһалдуулха ёһотойбди.

Гаитида тохёолдоһон уршагта байдал тухай аба анир гарангүй үлэхые США-гай буржуазна хэблэл ехээр оролдоно. Эгээл иимэһээ манай арадай байдал тухай сахэ руунь хөөрэжэ шадахаар демократическа түрүү хэблэлэй дэмжэлгэ бидэндэ хэрэгтэй болоно.

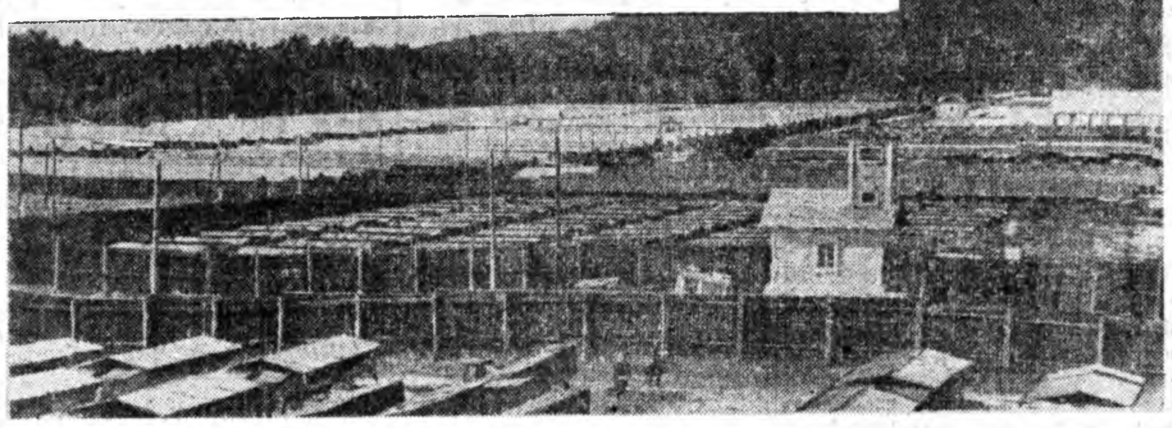
Манай парти—Гаитиин Арадай нэгэдэл—залуу организаци юм. Тэрэнэй байгуулагдаһаар долоон жэлэй ойе бидэнэр тэмдэглэжэ байнабди. Габэшье шанга засаг түрэдэ эсэргүү, янкануудай империализмда эсэргүү тэмсэлдэ зарим амжалтануудые туйлаабди.

Шухала эрхыегээ түлөө, демократиин болон национальна сүлөөгэй түлөө Гаитиин арад бүри эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

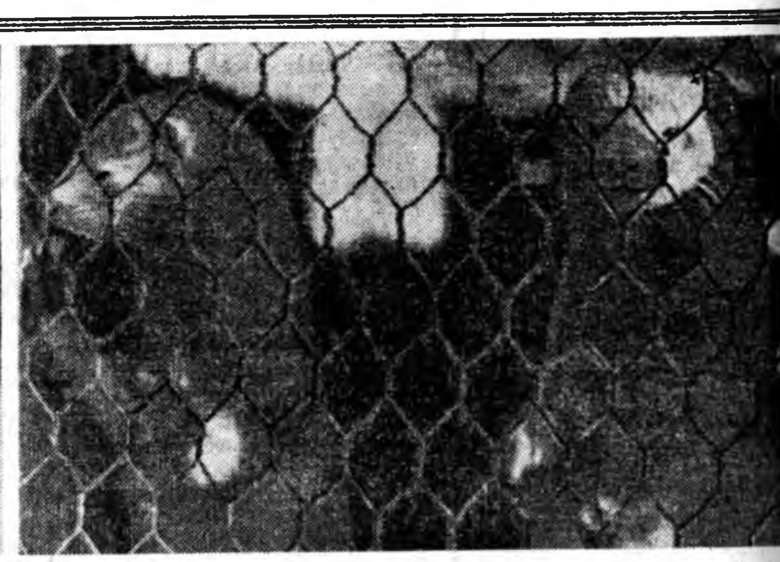
Гаитиин арадай тэмсэлдэ ахадүү ёһоор талархажа байһанайнь түлөө Советскэ Союзай Коммунис партида, бүхы совет арадта, дэлхэйн бүхы түрүү хүсэнүүдтэ халуун баясхалан хүргэнэб. Нэгэдэл ба талархал манай хүсэн мүн гээд Антуан Жозеф үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

(АНН).

„ЗӨӨЛЭН АЛТАНАЙ" СОВХОЗДО







«Забайкальский» гэжэ совхоз ан олоор үсхэбэрилжэ, гүрэндөө ехэхэн олзо доход үгэдэг.

Совхозой коллектив тогтоһоор 20 жэлэйнгээ ойе байгша ондо тэмдэглэһэн юм.

Эндэ хэдэ хэдэ мянган боро ба сагаан норко, халтар хара үнэгэд үсхэбэрилэгдэдэг, ангайнгаа арһа гүрэндөө олоор тушаажа, горитой олзо оруулдаг байна.

Московско областиин Салтыковско совхозһоо хоёр мянган толгой һайн үүлтэрэй норко һаяар асархань. Гадна 300 толгой халтар хара үнэгэд Красноярск городһоо асарагдаха юм. Совхозой хүдэлмэришэд ангайнгаа тоо олошоруулхатайгаа хамта, тэдэнние байлгаха шэнэ байра ϱлоор бодхооно.

— Манай ажахыда коммунис ажалай зуу гаран ударнигууд хүдэлнэ. Тэдэнэр дааһан ангуудаа һайнаар харууһална, эдеэлүүлнэ. Манай хүдэлмэришэд мүнөө Октябриин революциин 49-дэхи жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ эршэмтэйгээр ажаллана, — гэжэ совхозой директор нүхэр Д. В. Лошкарёв хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Совхозой ангай фермын байранууд. 2. Ан харууһалагша Люба Сычева норконуудаа эдеэлүүлжэ байна. 3. Хаамаг соогоо байһан боро норконууд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАМ ЗАҺАБАРИЛАГШАДАЙ АМЖАЛТА

Сэлэнгын түмэр зам заһабарилагшад энэ жэлдэ эршэмтэйгээр хүдэлнэ. Тэдэнэр таатай зохид хаһа һамбаашалан, заһабари хэхэ жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ зундаа 15 гаран километр түмэр замай шугам һэльбэн заһагдаад, 36 погонно метр утатай 3 түмэр-бетонно хоолойнууд һуулгагдаһан, мүн бусадшье зүйлэй олон хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Грейдеристнүүд Н. А. Малафеев, Г. И. Лушников гэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ түйлаа.

Эндэхи зам заһабарилагшад гансахан капитальна заһабарида 2000 түхэригэй алмалта хээ юм.

ЭРШЭТЭ АЖАЛ

Агуухэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Галуута- Нуурай барилгын участогай коллектив хабаадана.

Эндэхид барилга-хабсаралгынгаа 10 һарын түсэбые октябриин эхиндэ дүүргэһэн юм. Жэшээлхэдэ, Н. Н. Овчинниковай хүтэлбэрилдэг хабсаргагшадай бригада һарынгаа даалгабарие 223 процентээр дүүргэжэ, һайн шанартайгаар тушааһан байна. Н. Коликовой даадаг шулуушадай бригадашье тэдэнэрһээ гээгдэнэгүй.

ТҮРҮҮШЫН РЕПОРТАЖ

АХА классай һурагшадай «журналистикын факультет» тухай деканай орлогшо Бронислав Берковский намда хөөрэжэ үгөө. Тэрэ оройдоо 17 наһатай. Бараг бүдүүн хүн болохо гэжэ һахалаа табинхай.

— Бэшэ хотонуудта ямар юм, мэдэнэгүйб. Зүгөөр манай Ростов-на-Дону хотодо һургуулиин олон үхибүүд журналист болохо гээд шэбшэдэг,— гэжэ Бронислав намда хөөрэбэ. — Иимэ һонин мэргэжэлтэй лаб батаар танилсаха гэжэ шиидээбди. Комсомолой городской комитет, журналистнуудай холбооной нютагай таһаг һургуулиинхидай хүсэл эрмэлзэлые дэмжэһэн байна. «Молот» гэдэг областной газетын редакци конференц-залаа манда үгөө. Хотын хорёод шахуу дунда һургуулиин аха классуудай һурагшад 7 хоногто хоёр удаа тэндэ суглардаг. Тэдэнэр лекци шагнадаг, газетын талаар дүй дүршэлтэй хүнүүдтэй уулзадаг юм.

«Газетэдэ яажа репортаж бэшэхэб» гэһэн лекци уншажа үгэхыень үнинэй журналист Серафим Микульшинние манай деканат гуйһан байна. Дайнай үедэ бэшэһэн нэгэ репортаж тухайдаа хөөрэбэ. Иимэ юумэн болоһон байгаа.

Одессые гитлеровскэ булимтарагшадһаа сүлөөлһэнэй һүүлээр Толя Андриенко гэжэ хүбүүнэй олзо тухай город дотор мэдээжэ болоо һэн. Гестапын байрлаһан гэрэй һандархай һуурида Толя хүбүүн ута түмэр баанха олобо ха. Тэрэ баанха хангилхадань, хүбүүнэй хэлэһэнэй ёһоор, ялалзаһан шулуунууд гараба гэхэ. Хүбүүе гэртээ эжынь хүлеэжэ байба. Дайсанай эзэмдэлгын үедэ гэр булэнь ехэ ядаржа, тулюурхан байдалтай байдаг һэн. «Ялалзаһан эдэ шулуухануудаар» хубсаһа хунар, эдихэ юумэ ехые абажа болохо гээд Толя мэдэхэ байгаа. Тиибэшье тэрэ алта гэртээ абаашаагүй, Гүрэнэй банкла тушаагаа. Түмэр баанхатай юумыень тоолоод үзэхэдэ, 2 миллион шахуу түхэригэй эрдэни субад, алта мүнгэн байшоо.

— Толя, хэлыш даа, шамда юун хэрэгтэйб?— гэжэ хүбүүнһээ асуугаа һэн ха.

— Устим абгадаа ёһотойл үхэр буу абажа үгэхэ байгааб. Фашистнуудай хэзээшье манай городто ерэхэгүйгөөр тэдэниие абгамни тэһэ буудаг лэ,—гэжэ Толя харюусаһан гэлэг.

Хүбүүнэй гуйлта тухай Ахамад дээдэ командалагшада дуулгаа һэн ха. Ураалай нэгэ заводой хүдэлмэришэд тусхай захилаар үхэр буу бүтээгээд, сэмгэн дээрэнь: «Хүндэтэ Устим абгада — аша хүбүүн Толя Андриенкэһээ» гэжэ бэшээ. Юрэ бусын иимэ бэлэг абаһан фронтовик-артиллеристын гайхаһаниинь мэдээжэ юм ааб даа.

— Фашис Германие илаһанай һүүлдэ хэдэн жэл болоод, тэрэ үхэр буу дайнай дурасхаал болгон Одессэдэ асарһан тухайдань мэдээб,— гэжэ Микульшин саашадаа хөөрэбэ. — Тиин тэрэ үхэр буутай холбоотой Толя Андриенко абга Устим хоёрой хуби заяае һонирхобоб. Армиһаа табигдаһанай һүүлээр мүнөөхи артиллерист Одессын портдо хүдэлмэрилжэ байба. Харин Толя артиллерийскэ училищиин курсант болоод байгаа. Мүнөө Одессын хүбүүн — Совет Армиин офицер.

Үйлэ хэрэгүүд бултадаа һайн репортаж болоно бирахагүй гэдэг мэдээжэ һанал бодолые эдир журналистнуудта ойлгуулхын тула Серафим Микульшин энэ түүхэ хөөрөө гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Репортаж болгохо хэрэг үйлэ гүнзэгы гүн удхатай, хүнэй сэдьхэл хүдэлгэмэ байха ушартай.

Аха классай һурагшадай «журналистикын факультедтэ» Ростовой гүрэнэй университедэй журналистикын кафедрын багша Илья Лебедев заадаг. Совет хэблэлдэ удаан хүдэлмэрилһэн хүн. Өөрынгөө хэрэгтэ шүтэнги, мэргэжэл һайнтай энэ журналист оролдолго хэшээлээ залуушуулда зорюулна.

— Уран зохёолшо болохо һэдэбтэй хүбүүд, басагад һурагшадай дунда бии,— гэжэ Лебедев хөөрэнэ. — Манай факультедэй зорилго юуб гэхэдэ, тэдэнэй шадабарие хүгжөөжэ, журналистикын талаар мэргэжэхэ хэрэгтэнь туһалха ябадал болоно. Энэ мэргэжэлые үнэн сэдьхэлһээ хүндэлдэг, газетын хүдэлмэрилэгшэ болохо гэһэн хүн дээдэ һургуулида һуража, тусхай эрдэм шудалха. Һургуулиинхидай энэ факультет университедүүдэй газетнэ таһагта һураха хүнүүдые шэлэн олохо нэгэ арга мүн гээд тоолодог хүм.

Факультедэй хүбүүд, басагад гараараа бэшэжэ, «Спутник» гэһэн журнал гаргадаг, «Залуу журналист» гэдэг студентнэрэй газетэдэ эдэбхитэйгээр бэшэдэг юм.

Бэлиг түгэлдэр зариман түбэйшье газетэнүүдтэ бэшэдэг байха. Манай танил Бронислав Берковский хүдоогэй спортсменүүдэй мүрысөөн тухай репортаж «Комсомолец» гэжэ залуушуулай газетэдэ тунхаглуулаа. Дон мүрэн шадар хари гүрэнэй студентнэрэй амарһан тухай Валерий Стрюковский бэшээ.

Ростов-на-Дону хотодо «Ростсельмаш» гэжэ хүдөө ажахын машина бүтээдэг томохон завод бии. Өөрөө ябадаг комбайнуудые гаргадаг. Гол, хамһабариин цехүүдэй хүдэлмэришэдэй 70 процент залуушуул юм. Тэдэнэй дунда 18 наһа хүрөөгүйшье хүбүүд хүдэлмэрилдэг. Ажал тухай совет хуули эдиршүүлдэ ехэхэн хүнгэлэлтэ үгэдэг. Тэдэнэртэ 6 часай хүдэлмэриин үдэр тогтоогдодог, хүндэ хүдэлмэриһөө, һүниин халаанһаа сүлөөлдэг.

Энээн тухай заводой мастер Анатолий Юрченко мартажархиһан байгаа ха. Хуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдые хэдэн үдэрэй туршада гурбадахи халаанда эльгээбэ. Сэхынь хэлэхэдэ, үхибүүд өөһэдөө һүни хүдэлмэрилхоо арсаашьегүй. Бүри дуратай байгаа. Бүхы хүдэлмэришэдтэй адли болобобди гэжэ тэдэнэр омгорхоһон. Теэд профсоюз энээн тухай ондоо һанамжатай байба. Ажалай хуули эбдэһэнэйнь түлөө профсоюз тэрэ мастерые зэмэлээ.

Энэ баримтые журналистикын факультедэй бүлэг һурагшад мэдээд, «Мастер Юрченко донгодолго абаба» гэһэн корреспонденци хамтаараа бэшэһэн юм.

Һурагша Саша Лезвинэй бэшэһэн «Нэрэ хүндэ» гэжэ статья комсомолой газетын эрхим материал гээд сэгнэгдээ һэн. Залуушуулай хүмүүжүүлгэ тухай, ажабайдалдаа тэдэнэрэй һунгаһан харгы зам тухай бэшэһэн юм.

Үнгэрэгшэ зун түрүүшын бүлэг һурагшад журналистикын факультет дүүргээ. Шалгалтын һүүлээр 33 һурагшад журналистикаар мэргэжэбэ гэһэн үнэмшэлгэ абаа һэн. Тэдэнэй найманиинь Ростовой университедэй газетнэ таһагай студентнэр болоо.

Петр ЯЩЕНКО,
АПН-эй корр.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Һонирхол үүсхээ

ТОКИО. (ТАСС). Осака хотодо эмхидхэгдэһэн совет худалдаа наймаанай-промышленна выставкэ дүүрэбэ. 12 үдэрэй турша соо тэрээниие 320 мянга гаран хүн хараа. Дүн хамта 19,4 миллион долларой сэнтэй контрактнууд баталагдаа.

Олимпиада нээгдэбэ

ГАВАНА. (ТАСС). Шатарай 17-дохи бүхэдэлхэйн олимпиадын октябриин 25-най үдэшэ нээгдэһые Кубын национальна гимн, Уласхоорондын шатарай федерациин (ФИДЕ) гимн һүр жабхалантайгаар хангхинан соносхобо. Олимпиадада хабаадагшад, Кубын ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд Гаванадахи Спортын ордоной ехэ зал соо сугларaa.

Муламба арсаа

ПАРИЖ, октябриин 26. (ТАСС). Президент Мобутын декредээр мүнөөдэр Конгын (Киншаса) премьер-министрэй тушаалһаа гаргагдаһан Леонар Муламба оборонын министрэй уялга дааха дурадхалһаа арсаба. Мобутада эльгээһэн бэшэг доторoo Муламба иигэжэ дурдана: «Орон дотор тохёолдоһон оршон байдалһаа уламжалан» оборонын министрэй тушаал дааха аргамнигүй.

Франс Пресс агентствын корреспондентын Киншасаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Мобутын правительствые засагта оруулһан Конголохи сэрэгэй урбалта ударидагшадай нэгэн Муламбын энэ алхамые «политическэ эдэбхитэ ябуулгаһаа сухарилгын эхин болоно» гэжэ политическэ шэнжэлэгшэд тоолоно.

Авантюристнууд сүүдлэгдээ

КАИР, октябриин 26. (ТАСС). Йеменэй Араб Республикын гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха трибунал долоон хүниие сааза1ха гэжэ үсэгэлдэр Санада шиидхээ. Шиидхэбэринь хүсэндөө оруулагдаба.

Тэдэ гэмнэгдэгшэд гүрэнэй урбалта хэхэ һэдэлгэ гаргаһан, Йеменэй президент Салялиин байрые буудаһан, бусад хорото ябуулгануудые хэһэн бүлэг бии болтоо һэмди гэжэ мүшхүүлхэ үедөө мэдэрбэ.

КАИРТАХИ СЕМИНАР

КАИР. (ТАСС). Африкадахи сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ба социализмын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ семинар эндэ боложо үргэлжэлһөөр. Октябриин 26-да «Ат-Талиа» гэжэ египет журналай ахамад редактор Лютфи Аль-Холиин, «Эб найрамдалай ба социализмын асуудалнууд» гэжэ журналай харюусалгата секретарь А. Н. Соболевой элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэн болоо.

Үгэ хэлэһэн делегадууд шэнэ түхэлэй колониализмын политическэ удха шэнжэ тухай, Африка түбиин оронууд тушаа баруун гүрэнүүдэй баримталдаг экономическэ политика тухай, эдэ оронуудтахи түрүү үзэл бодолтой хүнүүдые нэгэдүүлхэ зорилгонууд тухай хэлэбэ. Африкын бэеэ даанги оронууд ба социалис гүрэнүүдэй хоорондын харилсаа холбооe бэхижүүлхэ шухала тухайда делегадууд тэмдэглээ.

Кув де Мюрвилиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ, октябриин 26. (ТАСС). Советскэ Союз тушаа, Зүүн Европын социалис оронууд тушаа Франциин баримталдаг политикань «эдэ оронуудтай шэнэ харилсаа тогтоохо, тиихэдээ хани барисаанай үнихэнэй холбоо һабагшые үргэлжэлүүлхэ зорилготой» юм гэжэ Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Морис Кув де Мюрвиль сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин заседани дээрэ мэдүүлээ.

НАТО-е шэнэдхэн хубилгаха тухай асуудал Франциин табиһан дээрэһээ гараа бэшэ юм. Энэ асуудалай гараһаниинь һүүлэй үедэ уласхоорондын байдалай юрэнхы хүгжэлтэһөө ут унгитай гэжэ министр хэлэбэ.

Тэрэшэлэн М. Кув де Мюрвиль Вьетнамай асуудалаар Франциин баримталдаг хараа бодолые һануулба. Холбоото Штадуудай гадаадын политическэ хараа бодол тушаа Франциин правительствын хэһэн ажаглалтын үнэн зүб байһаниинь үе сагай үнтэрхэ тума улам тодорно гэжэ онсолон тэмдэглэбэ.

Американ эхэнэрнүүд буруушаана

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 26. ТАСС-ай корр. Н. Абламов иигэжэ дамжуулба: мүнөө Холбоото Штадуудай олохон районуудта американ эхэнэрнүүд ехэ далайсатай, эршэ зоригтойгоор буһалгаалжа байнхай.

Зуугаад мянган гэрэй эзэн эхэнэрнүүд орон доторнь юумэнэй үнэ сэнгэй таһалгаряагүй хүндэржэ байһые, түбхын түрүүндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгэй хүндэрһые буруушаан, недели үлүүтэй соо «тулалдажа» үргэлжэлһөөр. 15 штадай хото городуудай эхэнэрнүүд эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгые хямдаруулха эрилтэтэй демонстраци хэнэ, эдеэ хоолой магазинуудые хүреэлэн зогсоно.

Вьетнамда улам һужэрөөгдэжэ байгаа дайн байлдаан орон доторхи мүнгэнэй үные унагаагаад, эдлэл хэрэгсэлнүүдэй сэнгые утаа ехээр хүндэрүүлжэ байна.

Ээрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгэй зүблөөн

ДАМАСК. (ТАСС). Сириин «Аль-Баас» гэжэ газетэ Манилада боложо дүүрэһэн зүблөөе шэнжэлхэ зуураа, иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: энэ зүблөөн Вьетнамдахи ээрхэг түримхэй ябуулга үргэдхэхын тула нэмэлтэ хэмжээ абаха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн ээрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгэй зүблөөн болоно гэбэ.

Вьетнамһаа гадна, мүн Зүүн-Урда Азиин ондоошье районуудта дайнай ябуулга дэлгэрүүлхэ асуудал Манилада зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ Дамаскын «Ас-Саура» газетэ бэшэнэ.

Үһөө нэхэхэ эрмэлзэлгэтэй мэдүүлгэ

БОНН, октябриин 26. (ТАСС). Дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа хойшо Европодо тогтоогдоһон хилэнүүдые Баруун Германи мэдэрхэ ёһогүй гэһэн үгэ Ниитэ Германиин асуудалнуудаар министрэй тушаалые даалсадаг Боннско вице-канцлер Менде хэлэһэн байна.

«Кельнер штадт-цайтунг» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Кассельдэ үгэ хэлэхэдээ, Менде иигэжэ мэдүүлээ. «Германиин хоёрдохи гүрэниие» (тайлбарилан хэлэбэл ГДР-ые) болон Одер-Нейссе дээгүүр гараһан хилые ФРГ «мэдэржэ шадахагүй». Баруун Германиин вице-канцлерай хэлэһэнэй ёһоор, ФРГ-гэй правительство «өөрыгөө тодорхойлхо эрхые» политикадаа саашадаа хүтэлбэри болгохо хүсэлэнтэй. Өөрыгөө тодорхойлхо гээшэнь ГДР-ые өөртөө ниилүүлхэ түсэбэй халхабша боложо үгэнэ гэжэ мэдээжэ байна бшуу.

Урда Вьетнамдахи байлдаанууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ армиин сэрэгшэд 16 хоногой турша соо (октябриин 10 хүрэтэр) хэдэн провинцида дайсанай хэһэн добтолгонуудые таһалдуулһан, тиихэдээ американска 600 гаран сэрэгэйхидые, дахуул сэрэгэй 200 шахуу солдат ба офицернүүдые үгы хэһэн, шархатуулһан байгаа.

Энэ үе соо дайсанай 34 танк ба хуягта машина бута сохигдоо, 8 самолёт унагаагдаа, нилээд ехэ һомо хэрэгсэл буляагдан абтаа.

Джонсон Манилада бусаа

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 26. (ТАСС). США-гай президент Л. Джонсон Урда Вьетнамдахи Камрань гэжэ американска сэрэгэй баазада ошожо түр зуура тогтоод, мүнөөдэр Манила бусаа гэжэ АП агентствын корреспондент дамжуулба.

Л. Джонсон тон нюуса оршон байдалда час хахадай турша соо байха зуураа, тэндэхи портые, баазын бусад түхеэрэлгэнүүдые хараа юм ха. Энэнь Урда Вьетнамдахи американска сэрэгэй эгээн ехэ баазануудай нэгэн болоно.

Дайшалхы дабшалга

БЕЙРУТ, октябриин 26. (ТАСС). Американска зургаадахи флодой зургаа мянган морягууд Ливанай ниислэл хотын үйлсэнүүдээр олоороо һүндэлнэ, баарнууд, кабаренууд ба бусад зугаалалгын газарнуудаар дэлхэнэ. Эдэнэй эндэ үзэгдэхэдэнь, 1958 оной американска сэрэгэй түримхэйлэлгын сошордолто үдэрнүүд ливанецуудта һанагдана. Тиихэдэ США-гай далайн ябаган сэрэгэй солдадууд Ливанай эрьедэ бууһан, Сири ба Ирагтахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе даралсахаар бэлэн байһан юм.

Революционно туйлалтануудаа хамгаалхын тула

ДАМАСК. (ТАСС). Сириин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай бүгэдэ ниитын федерациин хүтэлбэрилэгшэд ороноо хамгаалха арадай арми байгуулалгада һайн дураараа хабаадаха хүсэлэнтэй хүнүүдые бэшэхэ хэдэн пункт нээхэ гэжэ шиидхээ.

Президент Насер Индидэ

ДЕЛИ, октябриин 26. (ТАСС). ОАР-ай президент Насер үсэгэлдэр Индиин премьер-министр Индира Гандитай уулзаба. Индидэ гүрэнэй хэрэгээр хоёр хоногто айлшалха ябуулгань үсэгэлдэр эхилээ.

Субандриое сүүдлэбэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Индонезиин гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан д-р Субандриое үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь соо гүрэнэй урбалта хэхэ һэдэлгэдэ хабаадаа гэжэ сэрэгэй трибунал гэмнэбэ.

Субандриое саазалха шиидхэбэри гаргагдаа.

ТОБШОХОНООР МЭДЭЭСЭХЭДЭ

* «Киргизмежколхозстрой» конторо Дунда Азиин аха дүү республикануудта барилгын материал эльгээжэ байдаг. Тус конторын коллектив мүнөө үедэ түсэбһөө гадуур 220 кубометр барилгын хюрөөдэмэл модо бэлдээд байнхай. Октябриин революциин 49 жэлэй ой болотор эндэ үшөө 1000 кубометр барилгын модон бэлдэгдэхэ.

* * *

*Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой Покровскын һүнэй товарна фермын һаалишан Надежда Максимовна Токмакова үнгэрһэн 9 һарын, мүн октябриин 25 үдэрэй туршада даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 2.500 литр һү һааба.

* * *

*Итанцын леспромхозой харьяата Бурлягагай модоной пунктда Петр Семенович Батуринай хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада модо бэлэдхэхэ, ашаха октябрь һарынгаа даалгабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

* *

*Турунтаево тосхондохи № 595 дахи харгы зам заһабарилгын участогайхид октябрь һарада хараалһан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ. Эндэ 13 километр утатай харгыда капитальна заһабари хэгдэжэ, 8 километр харгын нюруу асфальтаар хушагдаһан, мүн 180 погонно метр түмэр-бетонно хоолойнууд табигдаһан байна.

* * *

*Шулуутайн леспромхозой Брянскын модоной участогай коллектив модо шэрэхэ 10 һарынгаа түсэб 14 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 4500 километр барилгын һайн шанартай модо тушаагаа.

ЭЛБЭГЭЭР БЭЛДЭНЭ

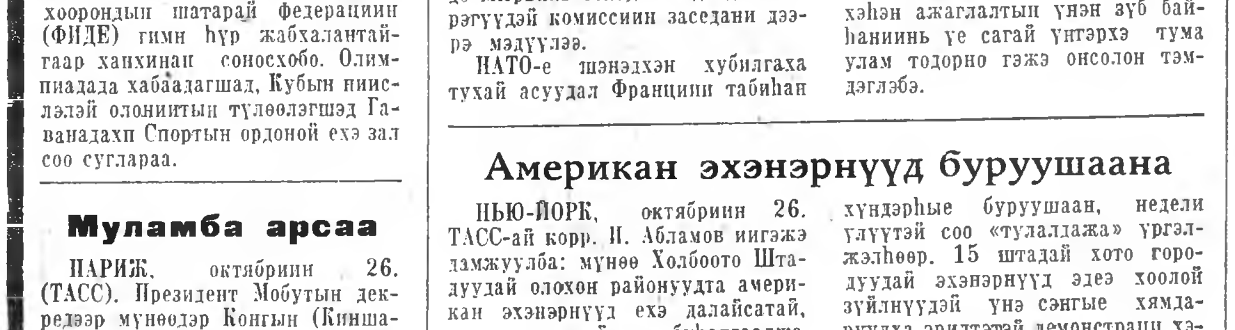
Октябриин революциин 49 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө Сэлэнгын түлишын ажахын хүдэлмэришэд оролдосотойгоор ажаллажа байнхай. Тус коллектив түлеэ бэлэдхэхэ 9 һарын түсэб үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ жэлэй эхинһээ хойшо 1337 кубометр түлишын модо түсэбтөө нэмэрилүүлээ һэн. 6 хүнһөө бүридэһэн тусхай бригада үдэрэй туршада 35—40 кубометр түлеэ бэлдэнэ.

Трактористнууд А. Б. Цыбикжапов, Г. Я. Дусин гэгшэд ойһоо модо таллуулха үдэрэйнгөө даалгабарие хоёр дахин шахуу үлүүлэн дүүргэнэд. Автомашинын жолоошод Н. Е. Киргизов, А. Д. Власов болон бусадшье түлеэ зөөхэ үдэр бүриингөө даабарие 110—115 процентдэ хүргэнэд.

Жэлэй эхинһээ хойшо түлишын энэ ажахы түсэбһөө гадуур 10600 түхэриг олзо оруулаанхай.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй нэгэдэмэл редакциин коллектив, Буряадай журналистнуудай союз, Бур. АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын ба телевидениин комитедэй коллектив журналист С. Б. Бальжинимаевай эсэгэ БАДМАЕВ БАЛЬЖИНИМЫН сагһаа урид наһа бараһантай дашарамдуулан, гэр булынхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.



газетэнүүдые шэнэ жэлдэ захиха болзор һара хүрэхэгүй үлэбэ. 1967 ондо хэблэл захиха болзор урда жэлнүүдэйхиһээ мүнөө нэгэ һараар урид, ноябриин 25-да дүүрэхэ байна.

„Буряад үнэн" газетэ захиха хахад жэлэй сэн 3 түх, жэлэй сэн 6 түх; **„Правда Бурятии"** газетын хахад жэлэйнь сэн 3 түх, жэлэй сэн 6 түх.

Газетэнүүдые „Союзпечатиин" бүхы таһагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

НҮХЭД УНШАГШАД! Үдэр бүхэндэ шэнэ газетэнүүдые абажа байхын тула саг соонь захил хэгты!

Мүнөөдэрэй номерто:

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Хүдөөгэй коммунистнуудай шэнэ шалгалта» гэһэн түрүү бэшэг; «Һайнгалта» гэһэн түрүү бэшэг; «Һайндэрэй урда тээхи вахтада» гэһэн гаршаг доро ажалай бэлэгүүд; түрэл орон доторнай; Мухар-Шэбэрэй Суулгын совхозой хүдэлмэришэдэй социалис уялга.

Хоёрдохи хуудаһанда: шэнэ ёһо заншалаар болохо конференциие угтуулжа Д. Лубсановтай үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөн; рейдовэ бригадын материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэһэн гаршаг доро АПН-эй материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Түнхэнэй һургуулиин 150 жэлэй ой тухай корреспонденци; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный —48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации—34-05 и перевод—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н02001 Зак. № 1042.